

ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

(повне найменування інституту, факультету)

Архітектурного проектування та містобудування

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту

на тему Принципи рекреаційного використання
промислових територій міста Дніпро.
(на прикладі району заводського району)

Виконав: здобувач вищої освіти,

магістр

(рівень вищої освіти)

спеціальності

191 Архітектура та містобудування

(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми

ОП "Архітектура та містобудування"

(вид та назва ОП)

групи АРХ-19-4 мн

М'якенька М.Ф.

(ім'я та прізвище)

Керівник Мерилова І.О.

(ім'я та прізвище)

Рецензент Челтоков Олександр В.

(ім'я та прізвище)

Оцінка захисту дипломного
проекту

92 (А) Сергійчук

(сума балів, оцінка ЄТКС, оцінка за національною шкалою)

Секретар ЕК

(підпис)

Євгенія Саноїлешко

(ім'я та прізвище)

Дніпро – 2021

ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ

Інститут, факультет Архітектурний
Кафедра Архітектурного проектування і містобудування
Рівень вищої освіти Магістр за ОНП
Спеціальність 191 Архітектура та містобудування

(шифр і назва)
Освітня програма ОНП Архітектура та містобудування

(вид та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Невноман Г.Г.

" 24 " 05 2024 року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (У ФОРМІ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ)
ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

(ім'я та прізвище)

1. Тема проєкту Принципи рекреаційного використання
промислових територій міста Дніпро (на прикладі
фабрики заводської району
керівник проєкту Мерілова І.О.

(ім'я та прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ректора від "22" січня 2024 року № 31-Кс

2. Строк подання проєкту до захисту 24.05.24

3. Вихідні дані до проєкту аналіз та вивчені дані принципів
як моделює до розробки принципів рекреаційного
використання промислових територій на прикладі
фабрики заводської району м. Дніпро

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) проаналізувати сучасний стан територіально
розвитку на території міста Дніпро бази щодо
організації рекреації на промислових територіях
в умовах середньої забудови м. Дніпро. Складати
смакова та вуглеводородна

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Генеральний план міста, Схем, перспективні забудови,
аналітичні схем, креслення щодо розвитку

6. Консультанти розділів проекту

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
	Архітектурис проектування		

7. Дата видачі завдання 22. Січня 2021

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів проекту	Строк виконання етапів проекту	Примітка
	Календарний план додається		

Здобувач вищої освіти Міщенко М.В. (ім'я та прізвище)

Керівник проекту Чершова І.О. (ім'я та прізвище)

ПРОЄКТУ В 2021 Р.
ЛІЦІОМНОГО
ЯННЯ
ВІСНО
ФІС

ГРАФІК ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ В 2021 Р.

(магістри науковці)

Місяць	січень			лютий			березень			квітень			травень								
	22 25-31	23 1-7	24 8-14	25 15-21	26 22-28	27 1-7	28 8-14	29 15-21	30 22-28	31 29-4	32 5-11	33 12-18	34 19-25	35 26-2	36 3-9	10-16 17-23	24-30				
Учебний тиждень																					
Числа																					
1. Аналіз і практична оцінка об'єкта дослідження, виконання аналітичних схем, таблиць і графіків. Підготовка тексту вступу	Концепція рішення об'єкта, місце розташування, текст другого розділу																				
2. Розробка концептуальних пропозицій, моделей оптимального функціонування об'єкта. Підготовка тексту першого розділу																					
3. Підбір місця розташування об'єкта експериментального проектування																					
4. Підготовка тексту другого розділу. Розробка концепції формування об'єкта																					
5. Підготовка тексту третього розділу. Доробка концепції формування об'єкта.																					
6. Розробка варіантів рішення об'єкта.																					
7. Розробка ескізів креслень по об'єкту. Підготовка тексту експериментальної частини																					
8. Графічне оформлення комплексу креслень по об'єкту. Формулювання основних висновків роботи.																					
КАФЕДРАЛЬНИЙ ПЕРЕГЛЯД													№ 1			№ 2					
										Текст третього розділу. Варіанти рішення об'єкту											
																Доробка креслень			ЗАХИСТ		

Завідуючий кафедрою архітектурного проєктування та містобудування Г.У. Невгомонний

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

М'ЯКЕНЬКА МАРИНА ВІТАЛІЇВНА

**ПРИНЦИПИ РЕКРЕАЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРОМИСЛОВИХ
ТЕРИТОРІЙ МІСТА ДНІПРО)
(НА ПРИКЛАДІ ФАБРИЧНО-ЗАВОДСЬКОГО РАЙОНУ**

191 – Архітектура та містобудування

АРХІТЕКТУРНИЙ РОЗДІЛ

Дніпро – 2021

Робота виконана на кафедрі архітектурного проектування та містобудування при ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

Мерилова Ірина Олександрівна,

кандидат архітектури, доцент,

доцент кафедри архітектурного проектування та містобудування ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Рецензент:

Челноков Олександр Васильович,

к.т.н., професор,

декан архітектурного факультету, ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Захист відбудеться «24» травня 2021 року о 09:00 при ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» за адресою: 49600, м. Дніпро, Чернишевського, 24-а, аудиторія 451

ВСТУП.....	4
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК.....	8
РОЗДІЛ 1. Сучасний стан території фабрично-заводського промислового району м. Дніпро, аналітична, історична складові обраної теми.....	11
1.1. Історичні етапи та сучасний стан територій промислового району.....	11
1.2. Аналіз вивченості питання, щодо реорганізації промислових територій під рекреацію.....	12
1.3. Світова та вітчизняна практика реновації та ревіталізації промислових територій.....	23
Висновки до розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. Методи та підходи до розгляду промислових територій. Стратегічна модель розвитку промислової території.....	32
2.1. Фактори, які впливають на реорганізацію промислових територій.....	32
2.2. Формування типології деградованих територій та принципи їх відновлення.....	35
2.3. Стратегічна модель розвитку промислових територій в умовах стагнації.....	56
2.4. Планувальні прийоми перепланування промислових об'єктів під об'єкти рекреації	
Висновки до розділу 2.....	68
РОЗДІЛ 3. Принципи використання промислових територій та планувальні прийоми рекреаційного використання.....	69
3.1. Принципи рекреаційного використання територій.....	69
3.2. Планувальні прийоми, щодо рекреаційного використання промислових територій.....	73
3.3. Апробація результатів дослідження.....	74
Висновки до розділу 3.....	81
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83

ВСТУП

Актуальність дослідження У зв'язку з індустріальним розвитком міст, особливо в містах з водними ресурсами, господарське використання водних ресурсів освоєно під виробничі об'єкти з великою площею використання та захвату прибережних територій.

На даний момент промислові території у своїй більшості є не відповідаючи своїм початковим функціям, частина витратила первісну функцію та взагалі перебуває у депресивному стані, що в першу чергу пов'язано і з відходом від масштабної промисловості.. Території не відповідають ні стандартам екологічної безпеки, ні раціональному використанню земельних ресурсів та в цілому перерізають часто тканини міста через своє невдале розташування.

У Дніпрі території не лише в занепаді але і мають негативний вплив на сприйняття міста та його стан, оскільки велика частина територій знаходиться між житловими масивами, перекриває доступ до води. Саме тому дослідження та визначення принципів є життєво необхідним для вирішення питань пов'язаних з промисловими територіями, та визначення принципів їх використання для подальшої адаптації та застосування. Депресивні території наразі є не лише неефективними та інколи небезпечними для жителів, але і є великим потенційним ресурсом для індустріальних міст. Тож на часі ми отримуємо відсутність концепції реновації, відсутність методів адаптації та функціонально-планування і т.д.

Гіпотеза дослідження. Великі площі промислових територій у індустріальних містах, що втратили свою цінність та наразі не виконують попередні функції і негативно впливають на соціум, перерізаючи «тканину міста», та поглиблюють депресивний стан територій промислових районів. Потребується реновація території, задля покращення умов існування та взаємозв'язку соціуму. Розвиток потенційної території рекреації, реновація промисловості та зв'язок з соціумом – саме цьому і присвячене дане

магістерське дослідження. Дослідження соціальної складової в співіснуванні з архітектурною складовою.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження базується на чинних нормативно-правових документах у галузі архітектурно-містобудівної діяльності: ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (2019), Водного Кодексу України, Положення стратегії Дніпра 2030, Положення генерального плану міста Дніпро, Закон «Про охорону навколишнього природного положення», Закон України «Про екологічну мережу України, Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»

Мета і завдання дослідження – запропонувати стратегію реорганізації промислових територій під рекреаційні цілі.

Відповідно до поставленої мети були сформульовані наступні

завдання:

- проаналізувати стан теоретичних досліджень та нормативно-правової бази щодо рекреаційного використання промислових територій;
- систематизувати вітчизняну та світову практику щодо реновації промислових територій;
- здійснити аналіз сучасного стану промислових територій на прикладі фабрично-заводського району у м. Дніпро;
- визначити фактори та обґрунтувати необхідність реорганізації промислових територій в сучасних умовах;
- розробити стратегію реорганізації промислових територій під рекреаційні цілі;
- удосконалити принципи рекреаційного використання промислових територій;

Об'єкт дослідження – промислові території.

Предмет дослідження – принципи рекреаційного використання промислових територій.

Межі дослідження. Історичні етапи формування фабрично-заводського району у структурі міста Дніпро та його сучасний стан в умовах трансформації каркасу міста.

Методи дослідження. Методичний апарат дослідження базується на теоретичних методах історичного, літературного, статистичного та кількісного аналізу; емпіричних методах порівняльного аналізу та спеціальних методах: моделювання та експериментального проектування.

Новизна магістерської роботи:

уперше:

- розроблено стратегію реорганізації промислових територій під рекреаційні цілі на прикладі промислових територій міста Дніпро;

- визначено фактори та обґрунтована необхідність реорганізації промислових територій під рекреаційні цілі на прикладі фабрично-заводського району м. Дніпро;

удосконалено:

- досвід вітчизняної та світової практики щодо переосмислення промислових територій під рекреаційні та туристичні цілі та здійснено аналіз існуючого стану промислових територій та їх об'єктів у структурі м. Дніпро;

- принципи рекреаційного використання промислових територій;

набули подальшого розвитку:

- дослідження щодо реконструкції об'єктів промислової спадщини у структурі промислових районів міста Дніпро.

Практичне значення одержаних результатів. Результати магістерської роботи можуть бути запропоновані при розробці концептуальних проектних рішень щодо реновації промислових територій у місті Дніпро.

Особистий внесок здобувача та апробація результатів дослідження.

Результати магістерської роботи були висвітлені на міжнародних конференціях III Науково-практичній конференції студентів ДВНЗ ДАБА (2021) та VII International Scientific and Practical Conference

INTERNATIONAL FORUM: PROBLEMS AND SCIENTIFIC SOLUTIONS

held on April 25-26, 2021 in Melbourne, Australia.

За результатами конференцій були опубліковані доповіді:

1. М'якенька М.В., Мерилова І.О. Принципи рекреаційного використання промислових територій міста, взаємозв'язок соціуму та архітектурної складової
2. М'якенька М.В., Шашкіна Н.І. Мерилова І.О. Basic Principles of recreational use of industrial territories in industrial cities (on the example of the factory district of Dnipro city)

Структура та обсяг магістерської роботи. Пояснювальна записка налічує 82 сторінки. Графічна частина роботи складає 6 планшетів розміру А1

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Рекреація — активний відпочинок (лат. recreatio — відновлення) — це система заходів, пов'язана з використанням вільного часу людей для їх оздоровчої, культурно-ознайомчої і спортивної діяльності на спеціалізованих територіях, які розміщені поза їх постійним помешканням.

Промислові території— (англ. industrial area, region, province, district, field, so on; mainly— industrial region), за означенням перетинається із промзона — **територія** з чітко означеною індустріально-виробничою спеціалізацією.

Реновація — Економічний процес оновлення елементів основних виробничих фондів, засобів виробництва (машин, обладнання, інструменту), що відбуваються внаслідок фізичного (матеріального) спрацювання та техніко-економічного старіння за рахунок коштів амортизаційного фонду. Відновлення структури і вигляду пошкоджених історичних містобудівних споруд, фасадів та інтер'єрів морально і матеріально застарілих будівель. [1]

Реставрація комплекс заходів, спрямованих на фізичне збереження архітектурних пам'яток, підтримання їх у належному технічному й експозиційному стані, забезпечення сприятливих умов використання. Застосовуються кілька видів ремонтно-реставрац. робіт: ремонт (експлуатаційний і реставрац.), консервація, власне реставрація (комплекс наук.-тех. заходів, що забезпечують збереження і відновлення істор. архіт.-мист. образу пам'ятки шляхом видалення дисгармон. нашарувань і відтворення втрачених елементів), пристосування. [2] А. р. поділяється на фрагментарну і цілісну; за методом може бути аналіт. чи синтетичною. Практикуються такі реставрац. прийоми: зміцнення, розкриття, заміна, реконструкція, доповнення. Під час реставрації пам'ятки проводяться всі види робіт. Фахова суть А. р. полягає в єдності наук.-метод. засад і технології. Методика А. р. охоплює вибір мети і постановку завдань; дослідж. із застосуванням спец. тех. прийомів (шурфів, зондажів, технол. аналізу), опрацювання ескіз. проекту реставрації, тех. креслень, шаблонів,

кошторисів; експертизу, узгодження і затвердження проекту та автор. Нагляд за його втіленням. Відмінність А. р. від звичайного проектно-буд. Процесу полягає в проведенні одночасно проектувальних, буд. і дослід. робіт.[3]

Охорона культурної спадщини – система правових, організаційних, фінансових, матеріально-технічних, містобудівних, інформаційних та інших заходів з обліку (виявлення, наукове вивчення, класифікація, державна реєстрація), запобігання руйнуванню або заподіянню шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання, консервації, реставрації, ремонту, реабілітації, пристосування та музеєфікації об'єктів культурної спадщини; [4]

Охоронні зони пам'яток культурної спадщини – спеціально визначені території, щодо яких встановлено режими охорони і використання; підрозділяються на охоронну зону пам'ятки, зону регулювання забудови, зону охорони археологічного культурного шару та зону охоронюваного природного ландшафту, кожна з яких має свої режими, спеціально встановлені для конкретних об'єктів; [5]

Догляд за об'єктом – комплекс заходів щодо підтримання техніко-експлуатаційного стану об'єкту без внесення змін в його матеріальну субстанцію; технічним засобом догляду є ремонт; [5]

Консервація – науково обґрунтовані заходи щодо укріплення і збереження від подальшої руйнації матеріальної субстанції об'єкта культурної спадщини (іноді з частковим доповненням його втрачених елементів); [1]

Регенерація (ревалоризація, ревіталізація) – комплекс науково-проектних та будівельних заходів щодо збереження об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини з науково обґрунтованим відновленням їх історичних, архітектурних, розпланувальних, функціональних, композиційних та художньо-мистецьких якостей; [4]

Адаптація – діяльність щодо функціонального пристосування об'єкту культурної спадщини для сучасних культурних і соціальних потреб з його включенням в сучасне міське середовище на засадах збереження історичних, архітектурних та мистецьких особливостей. [2]

Пам'ятка архітектури – будинок, споруда, архітектурний комплекс (ансамбль) чи його збережена частина разом з пов'язаною з ним територією та водними об'єктами, створеними людиною, а також творами монументального, декоративного та образотворчого мистецтва, що до нього належать, який повністю або частково зберіг свою автентичність, становить історико-архітектурну та мистецьку цінність і занесений до Державного реєстру нерухомої спадщини; [1]

Пам'ятка містобудування – історичний центр, площа, вулиця, квартал разом з пов'язаними з ним водними об'єктами, створеними людиною, що повністю або частково зберіг автентичні форму, розпланування і забудову, становить історико-містобудівну цінність і занесений до Державного реєстру нерухомої спадщини; [2]

Культурний ландшафт – історично сформований комплекс об'єктів культурної спадщини та природного ландшафту в межах або поза межами населеного місця, що має історико-культурну цінність як результат спільної діяльності природи й людини; [1]

РОЗДІЛ 1

СУЧАСНИЙ СТАН ТЕРИТОРІЇ ФАБРИЧНО-ЗАВОДСЬКОГО ПРОМИСЛОВОГО РАЙОНУ М. ДНІПРО, АНАЛІТИЧНА, ІСТОРИЧНА СКЛАДОВІ ОБРАНОЇ ТЕМИ

1.1. Історичні етапи та сучасний стан територій промислового району

У зв'язку з індустріальним розвитком міст, особливо в містах з водними ресурсами, господарське використання водних ресурсів освоєно під виробничі об'єкти з великою площею використання та захвату прибережних територій.

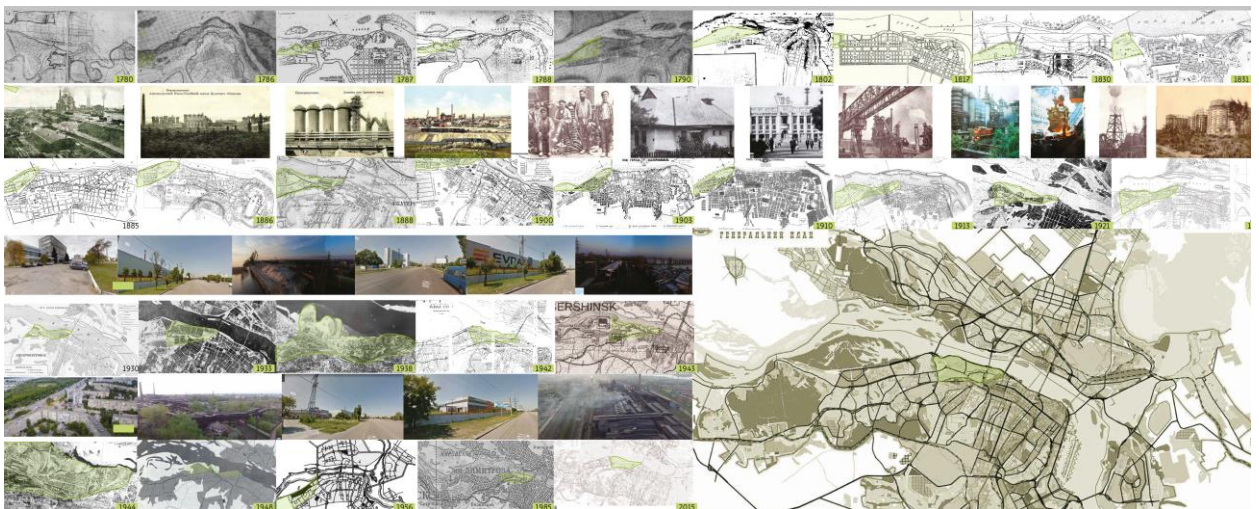
На даний момент промислові території у своїй більшості є не відповідаючи своїм початковим функціям, частина витратила первісну функцію та взагалі перебуває у депресивному стані, що в першу чергу пов'язано і з відходом від масштабної промисловості. Території не відповідають ні стандартам екологічної безпеки, ні раціональному використанню земельних ресурсів та в цілому перерізають часто тканини міста через своє невдале розташування.

У Дніпрі території не лише в занепаді але і мають негативний вплив на сприйняття міста та його стан, оскільки велика частина територій знаходиться між житловими масивами, перекриває доступ до води. Саме тому дослідження та визначення принципів є життєво необхідним для вирішення питань пов'язаних з промисловими територіями, та визначення принципів їх використання для подальшої адаптації та застосування. Депресивні території наразі є не лише неефективними та інколи небезпечними для жителів, але і є великим потенційним ресурсом для індустріальних міст. Тож на часі ми отримуємо відсутність концепції реновації, відсутність методів адаптації та функціонально-планування і т.д.

Історичні етапи:

- Визначення просторової локалізації досліджуваного об'єкта в рамках історично – складених кордонів

- Виявлення ціннісних характеристик досліджуваного об'єкта на основі існуючих даних
- Цінна чи ні історична забудова, історія культури та містобудування
- Аналіз чинників, які впливають на ціннісні характеристики досліджуваного об'єкта
- Дослідження цінної забудови та поодиноких менш цінних об'єктів
- Визначення шляхів використання території
- Визначення необхідних ландшафтно- рекреаційних та реноваційних дій, щодо використовуваної території

- **1.2. Аналіз вивченості питання, щодо реорганізації промислових територій під рекреацію**
 - Методика визначення цінних характеристик об'єкта (за С.О. Іванова-Костецький, 2011) Мал.1.2.1

Мал.1.2.1. Покроковий шлях визначення цінностей об'єкта

Основні напрямки реконструкції промислових територій

1. Збереження планувальної структури промислових територій, збереження та відновлення первинної функції за рахунок державного фінансування.
2. Часткова зміна планувальної структури пром. території з метою оновлення технологічного процесу, збереження та розвиток певинної функції з залученням технологій очищення.
3. Часткова зміна планувальної структури промислової території з відкриттям нового виробництва з науково-дослідницькими центрами, технопарками, лабораторіями і т.д.
4. Кардинальна зміна планувальної структури промислової території з відкриттям нового виробництва та створенням науково-дослідницьких центрів та технопарків.
5. Консервація або відродження планувальної структури та її архітектури з метою збереження індустріальної спадщини, створення музеїв історії промисловості або виставкових комплексів.
6. Часткова зміна планувальної структури промислової території, збереження архітектури з частковим втручанням у внутрішнє планування. Зміна виробничої функції на громадську.
7. Корінна містобудівна реконструкція району, кардинальна зміна планувальної структури промислової території - насичення принципово новітньої функції

Методика проектування в умовах пристосування промислових об'єктів (за Ю.О. Супрунович)

При врахуванні чинників потреби населення, наявність пасажиропотоків, потенціал території, наявність забудови;

Обрання функціонуючого промислового об'єкта реновації з одночасним визначенням типу за функціонального наповнення торговельного центру, який буде створено, за допомогою графоаналітичного методу та методу експертних оцінок;

Обрання принципів та прийомів об'ємно-планувальної перебудови на основі визначення історико-культурної цінності об'єкта (або його частин), аналізу його планувальної структури з точки зору можливостей розміщення нових функцій та одночасним корегуванням типу, формату та функціональної моделі;

Розроблення варіантів архітектурно-планувальних рішень торговельного комплексу;

Оцінка розроблених варіантів й обрання оптимального рішення на основі показників і критеріїв економічності та ефективності.

Основні напрямки реконструкції промислових територій (за Лубченко)

Метод інтеграції - створення, наприклад, фальшфасадів дозволить не тільки поліпшити архітектурно-художні якості будівлі, але і допоможе йому стати носієм корпоративного стилю, а з економічної точки зору - зменшити тепловтрати. Цей же метод дозволяє створювати свого роду композиції з окремих вставок або накладок, змінюючи площинну пластику фасадів. Такі накладні елементи можуть бути найрізноманітнішими за матеріалами, кольором, фактурі. Вони ж, у цьому випадку, повинні з'явитися і на оточуючих будівлях, пов'язуючи їх з заводом і підвищуючи рівень архітектурно-художніх якостей.

Метод аплікації найрадикальніший. Складність полягає в тому, що його застосування може спричинити за собою дуже сильна зміна зовнішнього

вигляду об'єкта, аж до втрати типологічних ознак. Однак, особливості промислової архітектури та її впізнаваність є незаперечним плюсом, що може урізноманітнити й оживити архітектуру міста. З іншого боку, багате використання елементів гри, характерне для цього методу, виявляється невід'ємною частиною створення сучасної архітектури. Використання ігрових моментів в певних випадках може бути обґрунтованим і необхідним.

Метод зіставлення являє собою врізку додаткових елементів і структур в існуючі конструкції будівлі. Метод дозволяє створити на основі старої будівлі зовсім іншу об'ємно-просторову композицію. Поява свіжих або посилення нинішніх домінант, прибудова сучасної вхідної групи або нових сходів (наприклад, евакуаційних) і ін. Тут же характерні різного роду виносні конструкції, які можуть дозволити посилити композицію фасаду і зв'язати його з оточенням. Цей же метод можна застосовувати при реконструкції прилеглої житлової забудови - надбудова мансард, прибудова нових обсягів.

Висновки :

Методи можливо компонувати між собою, отримуючи при цьому гідні результати. Конструкції фасадів заводу може мати значний вплив як на зовнішній вигляд самого будинку заводу, так і на його оточення.

Отже, вже на етапі ескізу необхідно розглядати кожне з цих методів реконструкції - для більшого охоплення можливих варіантів рішень фасадів. Підходи ж до їх пошуку можуть бути різними.

Для зручності виділимо два основних напрями:

- робота з художньо-образними аналогіями;
- робота з конструктивними рішеннями огорожувальних конструкцій фасадів.

Стратегія розвитку міста Дніпро 2030

За результатами проведеної оцінки депресивних ділянок виявлено, що в основному всі території за ступенем сприятливості для будівництва поділяються на 3 відомі категорії: сприятливі, несприятливі та особливо несприятливі території.

1. Сприятливі території – придатні для планування, забудови і благоустрою, які не вимагають проведення спеціальних заходів з інженерної підготовки або потребують їх у мінімально необхідному обсязі; освоєння таких територій є економічно найбільш ефективно; таких ділянок у межах міста Одеси було виявлено .

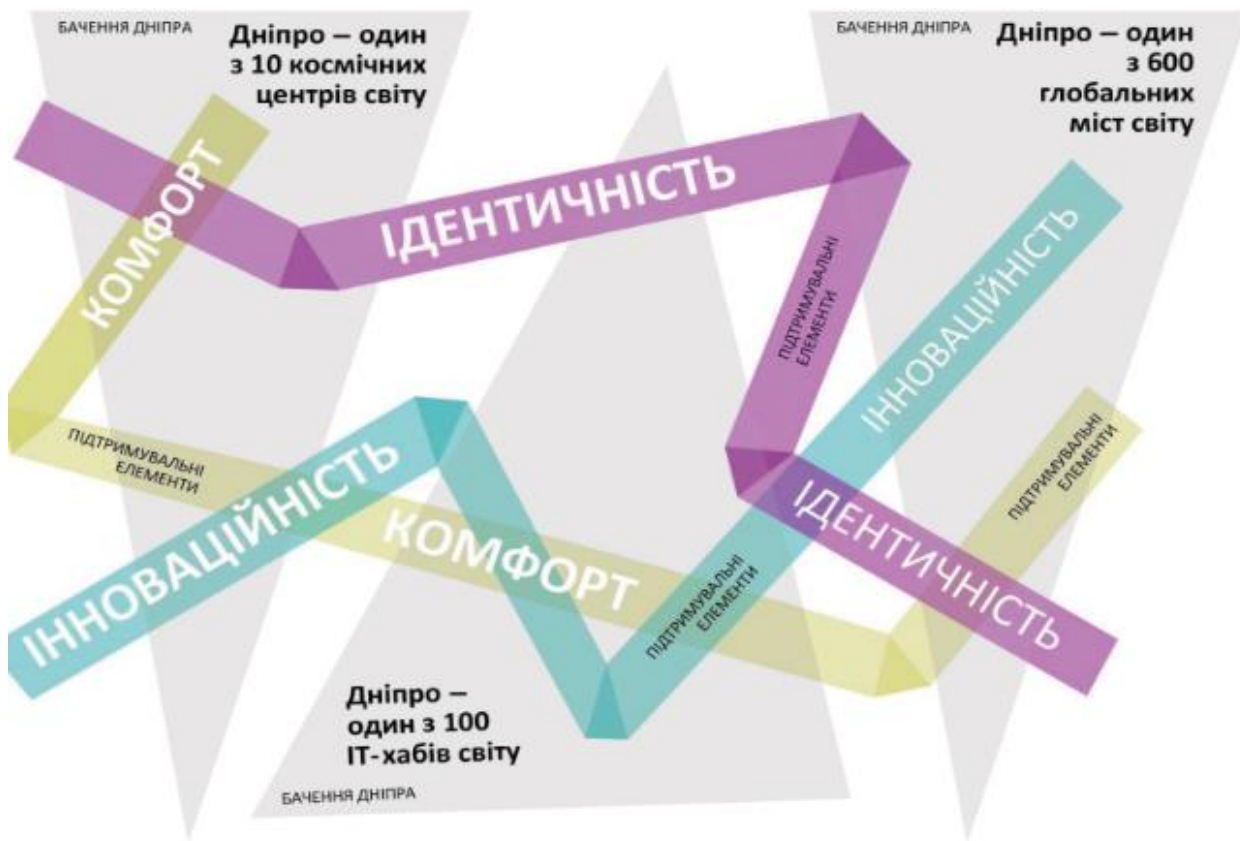
2. Несприятливі території – придатні для будівництва, за умов проведення складних і значних за обсягом заходів з інженерної підготовки; освоєння таких територій потребує досить великих капіталовкладень і допускається при відповідному техніко-економічному обґрунтуванні; таких ділянок у межах міста Одеси було виявлено 3.

3. Особливо несприятливі території – не придатні для освоєння; можуть бути використані у виняткових випадках з використанням інноваційних технологій.

Відомо, що залежно від функціонального призначення міських територій (зони житлової забудови, промислові зони, рекреаційні зони) вимоги до їх освоєння різні; наприклад, особливі вимоги пред'являються до зон зелених насаджень, що має величезне значення для рекреаційного використання територій, – це ґрунтовий шар, можливості ерозії ґрунтів, рівень ґрунтових вод тощо.

В 2030 році Дніпро є мегаполісом, що динамічно розвивається і займає впевнену позицію серед 10 світових центрів космічної галузі. Нові фінансові інституції, амбітна ІТ спільнота та унікальні медики відкрили “вікно можливостей” для зростання іміджу Дніпра серед глобальних міст світу. Високі стандарти комфорту повсякденного життя, відновлена екологічна

безпека і ефективне управління зробили Дніпро привабливим містом, в якому хочеться жити та працювати. (мал. 1.2.1)

Мал. 1.2.1 (ілюстрація концепції розвитку Дніпра)

1. Урахувати колоніальне минуле України, яке затримує її розвиток в реаліях індустріальних, філософських, економічних та містобудівних дискурсів, які інші розвинуті країни та глобальні міста пройшли в ХХ сторіччі.

2. Міста світу вже сьогодні живуть в парадигмі економічних, індустріальних, філософських, містобудівних дискурсів нового модерну smart city , індустрія 4:0, трансмодерн . Швидкі зміни по 5 ти обраним позиціям стратегічно необхідні.

На даний час маємо 240 промислових підприємств

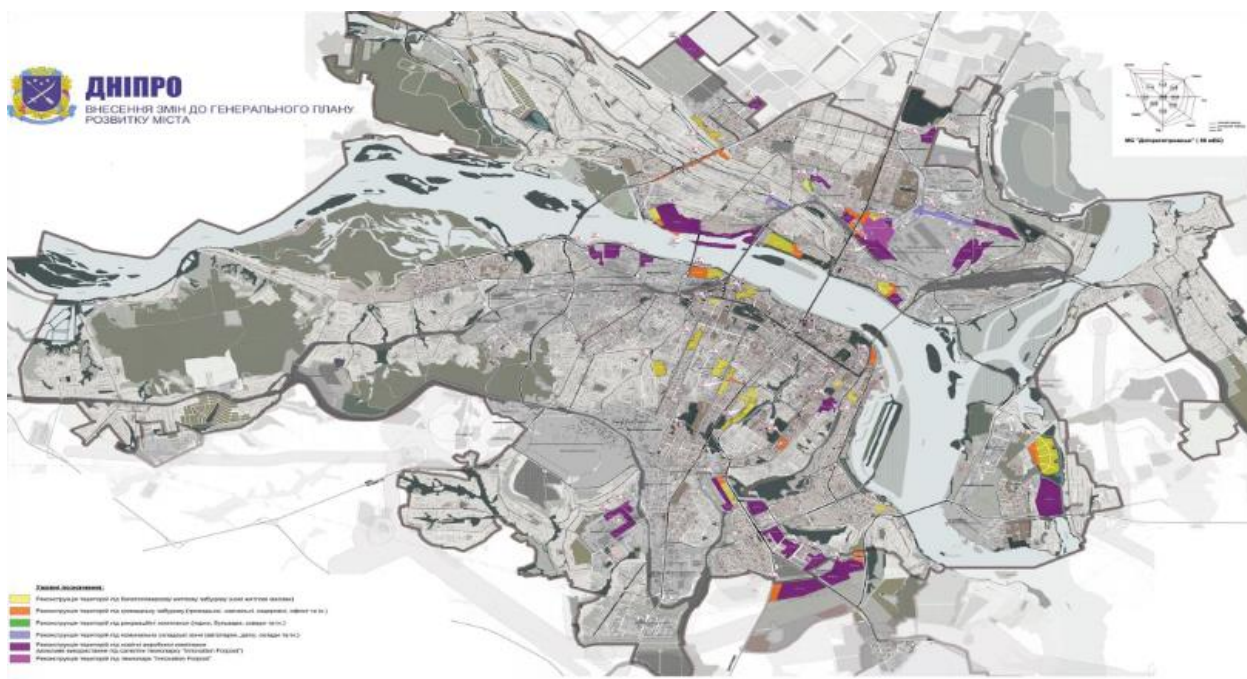
50 % територій виробництв застарілі або не використовуються

45 територій підлягають трансформації

площа трансформації 515,5 га (мал.1.2.2.) та вигляд карти змін до генерального плану, основууючись на попередніх даних)

Мал.1.2.2 (наявні території індустріальних зон у місті Дніпро)

Мал.1.2.3. (внесення змін до генерального плану м. Дніпро)

Головні принципи реабілітації промислових територій:

- 1.Послідовне планування поліцентричної функціональної структури. Реабілітація не обмежується тільки промисловими зонами, а й розповсюджується на всю територію
- 2.Розуміння масштабів діяльності по реабілітації: думати не про десятки окремих проектів , а про стратегію всього міста
- 3.Досягнення довгострокових результатів через роботу з короткостроковими проектами , які стимулюють інтерес інвесторів
4. Відсутність хронологічної, стильової та інших ціннісних ієрархій, прийняття індустріального минулого без заперечення, але й без ностальгії
- 5.Цілісність: промисловий спадок не суперечить природі, досягненню гармонії між всіма складовими ландшафту; орієнтація на образ життя людей території, їхню історію та систему цінностей.
6. Деіндустріалізація зміна цільового призначення земельної ділянки для подальшої житлової, громадської забудови або рекреаційних об'єктів. В Генеральному плані станом на березень 2020 виділено понад 5 00 га земель для такої трансформації.
7. Реновація, відновлення промислових підприємств та територій реконструкція та нове будівництво. Деіндустріалізація мегаполісів начебто і загальносвітове явище, але з одного боку, людям треба десь працювати, і це не тільки офіси, а з іншого для життєзабезпечення самого міста потрібна велика кількість підприємств. Запит на площі промислових зон від середнього та малого бізнесів в місті стабільно високий.
8. Індустріальні парки новий формат рентної нерухомості. В Дніпрі створено індустріальний парк "INNOVATION FORPOST".

Розвиток промисловості, цілі сталого розвитку та особливості планування

Історія розвитку промислової архітектури на території великих міст

- До індустріального етапу (з древніх часів до 1760-х рр.)
- Етап становлення індустрії (з 1760-х до 1910-х рр.)
- Індустріальний етап (з 1910-х рр. до поч. 1970 рр.)
- Постіндустріальний етап (з поч. 1970 рр. по теперішній час)

Територія, яку займають підприємства, в загальній площі міської території досягає 50 – 60%. Посилюється містоформуюча роль промислових об'єктів в архітектурному вигляді міста, його транспортних магістралей. Багаточисленні накопичення промислових підприємств в окремих районах міста несуть за собою порушення забезпечення раціональних промислових транспортних та інженерних зав'язків на підприємствах, між ними і з населеними пунктами, що призводить до постійної необхідності в розвитку міського середовища, а саме реконструкції та реновації транспортних вузлів та магістралей.

Приклади розміщення промислових підприємств у місті

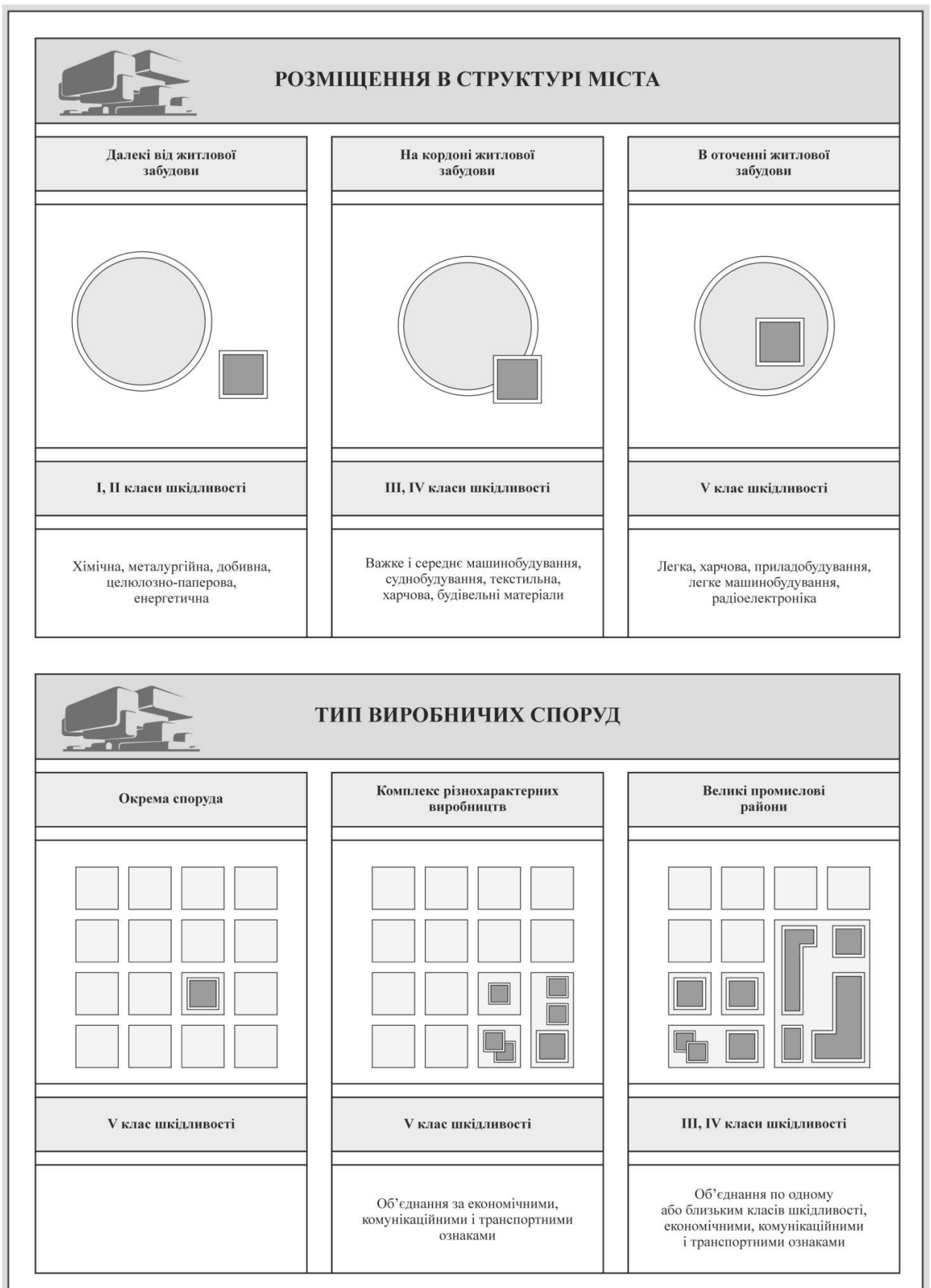

(мал. 1.2.3 Ілюстрація

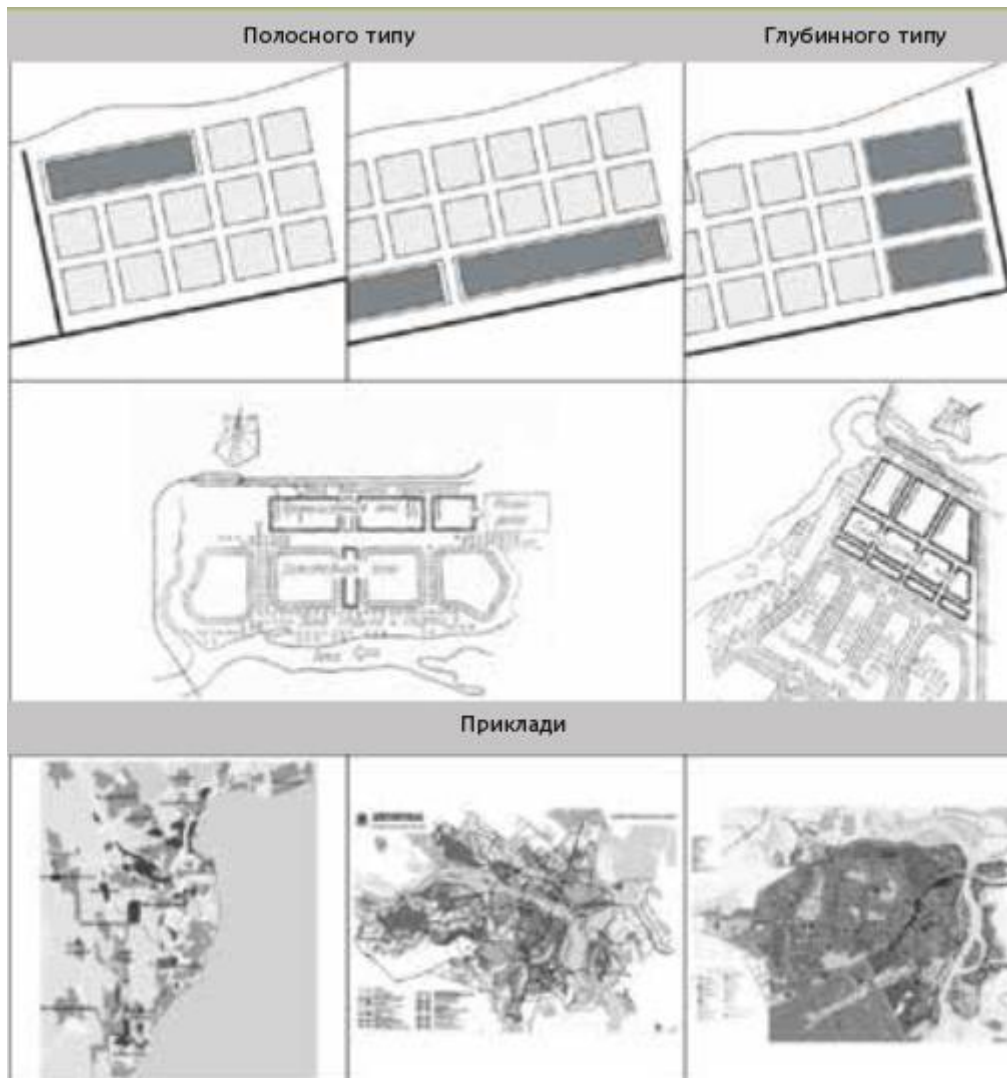
розміщення промислових зон у місті)

До містобудівних проблем промислової архітектури відносять наступні питання: містоформуюча та містообразуюча роль промисловості, диференційоване розміщення підприємств та оздоровлення міського середовища, охорона природи та економія землі під промислове будівництво, архітектурно – планувальна організація промислових вузлів (комплексів) та підприємств.

Типи планувань на прибережних територіях (за Сторожук) [7]

(мал 1.2.4 Розміщення виробничих споруд в структурі міста відносно санітарно-захисних зон для підприємств I, II, III, IV, V класів.

(мал 1.2.5 Розміщення та типи планувань на прибережних територіях)

Розділ 1.3. Світова та вітчизняна практика реновації та ревіталізації промислових територій.

Термін «реновація» походить від латинського слова «renovatio», що означає ремонт, відновлення або реконструкція. В рамках реновації промислових територій найскладнішою роботою є знесення і демонтаж будівель і споруд, розташованих в промисловій зоні. Також в межах міста є ділянки землі, забудовані не раціонально. Наприклад, гаражні кооперативи, пустирі для складування снігу і його танення, місця, зайняті дрібними складами, крихітними підприємствами і організаціями. Такі місця та ділянки міст є потенційними зонами для реноваційної діяльності. Оновлення територій, забудованих в 19 - 20 століттях промисловими підприємствами -

це звільнення міської структури від застарілих заводів і фабрик, модернізація промзон, а в підсумку - загальний благоустрій міст. реновація промислових територій У поняття реновація також входить реконструкція і модернізація. Її проводять, коли можна використовувати великі, міцні промислові будівлі під нові об'єкти. Заводські будинки і цехи в колишні роки будувалися з великим запасом міцності і розраховувалися на багато десятиліть експлуатації. Знищувати такі будівлі, що мають високі стелі, довгі і широкі простори не раціонально. Видаляти слід в першу чергу старі, застарілі будівлі, які вимагають дорого реставраційного ремонту. Прикладом промислового редевелопменту може стати застарілий складальний цех з автомобільним конвеєром. Його легко перетворити в спортивний зал для тенісу, міні-футболу або в художню галерею. А в колишньому опалювальному складі облаштувати дитячу спортивну школу з безліччю видів спорту. Або відкрити дитячий будинок творчості з різними гуртками за інтересами. Перетворення величезних територій нашої планети дуже прискорився, особливо в останнє сторіччя. І одна з причин цього - зростання великих міст. Забудова йде не тільки в ширину, коли розсуваються межі населених пунктів, а й вишукуються можливості будувати нові об'єкти всередині міста. Позитивним моментом, який ми повністю підтримуємо, є те, що суспільство почало дуже дбайливо ставитися до міських територій. А це означає, що для побудови сучасних будівель як промислового, соціального, так і житлового призначення, внутрішні території населених пунктів потрібно розчищати від застарілих, які відслужили і постарілих будівель. Початок 21 століття поставило перед суспільством, а особливо перед будівельниками і монтажниками, це складне завдання. Пішов процес активної реновації міст.

Промислова архітектура – це широко вживане поняття, яке ідентифікує просторове середовище для виробничих процесів і матеріалізується у різних об'єктах – виробничих будівлях, комунально-складських підприємствах, у

спорудах зовнішнього транспорту тощо. Значення об'єктів промислової архітектури оцінюється їх впливом на економіку розвитку міст.

Під впливом різних соціально-економічних, політичних, екологічних факторів частина промислових об'єктів на нинішній час втратила свою первісну функцію, у зв'язку з чим постають проблеми реновації або ревіталізації їх територій як потенційного резерву для подальшого розвитку інших міських функцій або їх використання шляхом адаптації збережених споруд промислових об'єктів та реорганізації їх територій. Виявлення містобудівних та архітектурних особливостей існуючих промислових комплексів, які знаходяться у стані «депресії» дуже важливе, тому що саме історична цінність промислової забудови, при її використанні, наприклад для рекреації, дозволяє створити удосконалене міське середовище з новими функціями і зі збереженням індустриальної спадщини. Відомо, що деякі промислові підприємства XVIII – початку XX століть являють собою в даний час пам'ятки архітектури. Тому завдання реновації та адаптації їх до нових рекреаційних, культурно-дозвіллевих, спортивних функцій є надзвичайно перспективним. Збереження та раціональне використання індустриальної спадщини повинно розглядатись у комплексі з іншими архітектурно-містобудівними об'єктами.

Це наголошується у важливому міжнародному документі «Дублінські принципи – спільні принципи ICOMOS – ТІССІН щодо збереження спадщини промислових об'єктів, споруд, зон і ландшафтів», прийнятому 17-ю Генеральною Асамблеєю ICOMOS 28 листопада 2011 р. Головним меседжем цього документу є тези, що «промислова спадщина віддзеркалює міцний зв'язок між культурним і природним середовищем» та «відповідне первісне або альтернативне і адаптивне використання є найпоширенішим і найнадійнішим способом збереження промислової спадщини об'єктів та споруд. Нові види використання повинні враховувати будівельні норми і правила, а інші стандарти необхідно пристосовувати так, щоб зменшити фізичне втручання». Наголос на врахування громадської думки при

використанні артефактів знаходимо у «Міжнародній хартії з охорони та використання археологічної спадщини», де вказується на те, що «активна участь населення є важливою частиною політики збереження археологічної спадщини. Це особливо суттєво, тому що мова йде про спадщину, міцно пов'язану з життям місцевого населення, участь якого у захисті пам'яток повинна ґрунтуватись на відкритому доступі до знань і всієї необхідної інформації» [52], [75, с. 90-95].

Так наприклад, характерним прикладом ставлення суспільства до збереження архітектурно-інженерних пам'яток у Великобританії стала подія щодо знесення старовинного вокзалу «Euston» у Лондоні, побудованого в 1830-х роках, який з'єднував Лондон з Бірмінгемом. У результаті громадських протестів проти руйнування «свідoctва тріумфу англійської індустріальної культури» з'явилися громадські організації з функціями захисту та нагляду за іншими об'єктами, такими як наприклад висячі мости «suspension bridge» Томаса Телфорда (Thomas Telford) через річку Конвей, споруджених в 1826 році. Висячі мости вдалося зберегти, як і багато інших пам'яток культурної спадщини у Великобританії [196, с. 9].

Аналіз зарубіжного досвіду свідчить про те, що збереження індустріальної спадщини може здійснюватись різними засобами: а) за допомогою «реновації та ревіталізації окремих об'єктів»; б) методами «містобудівної адаптації територій» їх розташування; в) «докорінним змінами депресивних ділянок» на місці зруйнованих промислових, комунально-складських та інших подібних об'єктів.

Узагальнення світової практики доводить, що модернізація та розвиток сучасних технологій призводять до виводу з експлуатації цілої низки споруд і комплексів; у першу чергу звільняються ділянки таких інженерно-технічних споруд, як водонапірні башти, газгольдери, доки, солодовні тощо. Крім того, на нинішній час у результаті кардинальних змін ринкового попиту втрачають свої функції численні текстильні, суконні і бавовнопрядильні фабрики, старі

копальні, шахти і металургійні заводи, засновані ще у період індустріалізації [132, 134, 135].

Цей процес вплинув на містобудівні перетворення міської структури багатьох поселень починаючи з 1970-х років. У генеральних планах населених пунктів почало здійснюватись перепланування та перебудова центральних районів, освоєння деградуючих зон поблизу залізниць, портів, а також заводських і фабричних ділянок. Такий містобудівний підхід, при якому виробничі будови і елементи інфраструктури стали відновлюватися і включатися у новий планувальний контекст, став найбільш оптимальним, оскільки сприяв збереженню специфічної виразності, гармонійному зв'язку з навколишнім оточенням і відтворенню рис епохи, що минає. У цьому містобудівному процесі господарські території стали розглядатися не тільки як ділянки для нового будівництва, але і як перспективні території для виконання соціальних, економічних і архітектурно-художніх завдань.

Відомо, що зовнішній вигляд будь якої забудови, різноманітність стильових рішень фасадів її будівель і споруд, що утворюють міські комплекси, у результаті численних перебудов і прибудов, може втратити своє естетичне та історичне значення; своєрідні за формою і великі за розмірами простору ділянки занедбаних територій, наявність різних фізичних та морфологічних зв'язків цих ділянок з оточенням вимагають обґрунтованих рішень щодо їх використання з впровадженням широкого діапазону архітектурно-художніх прийомів, які б сприяли не тільки збереженню традиційного середовища, але б і значно покращували його естетичне сприйняття.

У сучасних умовах існує багатий світовий досвід реновації об'єктів промисловості під різні функції такі, наприклад як освітні установи, підприємства громадського харчування і торгівлі, офісно-житлові комплекси, парки відпочинку, театри і музеї, тощо.

На основі вивчення існуючого світового досвіду реновації та ревіталізації об'єктів індустріальної спадщини під різні функції, автором визначено основні напрямки їх використання.

<p>Fenix Rotterdam</p> <p>Складські будівлі розташовані на острові Ян ван Гойк в місті Роттердам і були побудовані в 1902 році для млинів компанії Аліксис де ван Зейдландс. Розташування гавані і близькість до морських портів зробили цю територію важливою для міста. Архітектором був мистецтвозець ван ден Сагг. Склад тоді називалися Сан Франциско і був одним з найбільш великих в місті. Це дало його сусідам побудувати перші квартири в місті і це привело до появи нових житлових будівель. Склад був розділений на дві частини: одна частина була залишена як склад, а інша частина була розділена на квартири. Проект був завершений в 2009 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як склад, а інша частина була розділена на квартири. Проект був завершений в 2009 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як склад, а інша частина була розділена на квартири.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Збереження автентичності Трансформація Безпека 		
<p>Завод промприлад</p> <p>Інноваційний центр, розташований на території колишнього заводу промприладів в місті Франкфурт-на-Майні. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Інноваційність Трансформація Реновація 	<p>АРХІТЕКТУРНА КОНЦЕПЦІЯ ЦЕНТРУ</p> 	
<p>Арт завод Механіка</p> <p>Давній заводський комплекс перебудований на творчий центр «Механіка» в місті Київ. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Збереження автентичності Трансформація Безпека 		
<p>UNIT CITY</p> <p>Давній заводський комплекс перебудований на творчий центр «Механіка» в місті Київ. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Блискучість Технологічність Інноваційність Безпека 		
<p>Арт завод Механіка</p> <p>Давній заводський комплекс перебудований на творчий центр «Механіка» в місті Київ. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Збереження автентичності Трансформація Безпека 		
<p>Хафенситі</p> <p>Давній заводський комплекс перебудований на творчий центр «Механіка» в місті Київ. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири. Проект був завершений в 2017 році. Після закінчення будівництва територія була розділена на дві частини: одна частина була залишена як завод, а інша частина була розділена на квартири.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Збереження автентичності Трансформація Безпека 		

(мал 1.4. Закордонні приклади реновації деградованих територій)

<p>Віденські газометри городок у місті (Австрія)</p> <p>В кінці 19-го століття відкладено ідею проекту газометри в газі в Австрії, вперше побудовано чотири найбільші на той час в Європі газометри для зберігання газу. Вони сприяли новим принципам.</p> <p>Але з часом великий газ вийшов з обігу, земель якого стало недостатньо провадити і газометри втрачали актуальність. За роботу пропозиції, але сам будинок не збудувався, а замість, заручилися до створення складів міста.</p> <p>Десять років газометри стояли без діла, але в 1995 році Ідаун Верштадт дійти до другої мети. Архітектор Жан Хольберг, Ван Тейнеланд, Кіндес Вадера і Вестберг Хольмберг запропонували перебудувати їх в житлові комплекси. З газометри вийшли провадильні труби і залишили тільки четирьох частин і дві. Коли газометри були розчищені в частині, новий розробник використав на керівні поверхні – овальні, кинути – розважальні басейни і в старій частині провадильні – новий центр.</p> <p>Басейни, єдині басейни, так виконали низький зал, кінотеатр, мультимедіальний центр і студентський клуб. Газометри перебудовані на свій оригінальний в місті, зі своєю атмосферою і певним характером.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Збереження автентичності Трансформація Безпека 		
<p>Wunderland Kalkar – парк розваг замість ядерного реактору (Германія)</p> <p>У 1987 році в міському центрі Калкар почали будувати новий південний ядерний реактор. І хоча відносно спорядження в часевою побудові, в 1989 році його ж закрито. Згодом на будівництво реактору підготували 2000000000 євро (різниця 15 мільярдів євро).</p> <p>Після масштабної катастрофи реактору так не закінчили, а в 1992 році проект змінили величезні масштаби. Замість провадильної настанови, майже повністю зникли будівлі ядерного реактору, в напрямку перетворили територію на місце нового в парк розваг. Завдяки парку в 450 гектарів, серед американських гір, колесо огляду, карусель та інші атракціони. Парк відвідають понад 600 тис. відвідувачів на рік.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичної оболонки Інноваційність Ядвність у позитивне русло Активний відпочинок та здоров'я 		
<p>Medialab Prado – центр медійних мистецтв на базі лесопильного заводу (Іспанія)</p> <p>Medialab Prado – інноваційний центр поширення мистецтва мистецтв і самозанятим підприємствам. Вони займаються провадженням експериментів, креативних, візуальних, історичних, комерційних, освітніх, дизайну і мистецтва.</p> <p>Лесопиларю побудовано в приміщенні колишнього Лісопиларю мистецтв (La Fábrica) в районі Прадо на початку 20-го століття. Рішення будувати музей в колишньому медіалейблості прийняли архітектори – дизайнери Марко Лангратта і Віктор Наварро з величезними замінами старої індустріальної будівлі, але вберегли високотехнологічне підприємство, офіційні конструкції і різноманітні історичні матеріали, які було розроблено в будівлі на початку 19-го століття і знову вийшли, щоб будувати нові мистецькі простор організації.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Виробництво на мистецтво Адаптивність Ревавіація 		
<p>780 Brewster – «зелені» офіси із мінулотої фабрики (Канада)</p> <p>780 Brewster – колишня фабрика будувало в Монтреалі, Канада, але перебудовано на багатоквартирний офісний будинок. Завдяки новій організації LEED, що вводить за новий принцип організації будівництва.</p> <p>Сам будинок був побудований на початку 20-го століття, але реконструкція була тільки в 2007 році. Трансформація цієї колишньої фабрики в офісний будинок, зробив її з деревини та цегли, стала відома прикладом екологічного дизайну.</p> <p>Завдання творця архітекторів стало непростим. Найважливіше було поєднати принципи екологічності та дизайну, і особливо: найважливіше повний інтер'єр і виставка в надзвичайно швидкій формі.</p> <p>Заміною, архітектори віддали зробити чимало нова будівельні рішення (футуртистичні фасади, паркові скляні, добрі системи вентиляції і кондиціонування на 50% електричний енергію, це і поєднання екологічності, об'єднання вінів, спеціальні послуги обслуговування водостійкої води на 50% інвестиційні витрати і нові системи опалення). Крім того, були зроблені інші локальні рішення, будинки цього будинку працюють з зеленими дахами до роботи на велосипеді.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Збереження історичного минулого Збереження автентичності Екологічність та дизайн Безпека 		
<p>Krøyers Plads в Копенгагені</p> <p>Проект з реконструкції привокзалних територій в Копенгагені, де оселив на набережній історичного району. Будівництво будинку в екологічному стилі було завершено в 2010 році. На місці колишнього району були створені нові типи будинків, покритих шість в 1750 м квадратних метрів, що після 1870-х років були зруйновані, тут виступили організовані функції, в стилі історичної архітектури проекту для цього району був відновлений громадський життєвий простір. Комплекс виконав знову в 2011 році.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Склади у житло Збереження автентичності Трансформація Промисловість – інша функція 		
<p>Highline park Нью Йорк</p> <p>Спочатку це була гілка старої залізничної лінії біля висоти 30 метрів колишньої аварійної провадильної мачти відсутності автентичності. Вже до середини 20 століття ліній повністю використано для інших цілей, в першу чергу, як місце для величезних складських приміщень, так і спортивних ігор і клубів, а з часом і парк. Більше повністю зникли цілі складські приміщення і лінійні споруди, що залишились – це спортивні площадки і басейни. Спортивні площадки – це не тільки старі досюди спортивні мачти і спортивні споруди, це і нові спортивні споруди, це і нові спортивні споруди. Спортивні площадки – це не тільки старі досюди спортивні мачти і спортивні споруди, це і нові спортивні споруди.</p> <p>Архітектори запропонували додатковий і, як тепер здається, найбільш логічний варіант: зберегти оригінальну мачту і використати її для спортивних мачт. Залишилися тільки будівельні матеріали, всі матеріали спортивних мачт використано в спортивних і мачт спортивних мачт, найбільш часом мачт спортивних мачт і мачт спортивних мачт і мачт спортивних мачт.</p>	<p>Принципи</p> <ul style="list-style-type: none"> Зеленодорожний шлях – нове життя Збереження території Ландшафтний дизайн Між природності та індустрії 		

(мал. 1.5. Приклади реновації деградованих територій)

Висновки до розділу 1

Розглянувши історичну підоснову розташування промислових територій у місті Дніпро дійшли до висновків обґрунтування розташування територій заводів, їх історичну цінність та автентичність. Проаналізували досвід реновації промислових об'єктів та розглянули підходи до рекреації в промислових територіях, що дає основу для розвитку та забудови цієї території. Розглянули цілі сталого розвитку ООН, за допомогою яких відокремили важливі аспекти та цінності для людей та соціуму. Проаналізували використання промислових територій. Розглянули приклади реновації, реконструкції та ревіталізації промислових територій.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО РОЗГЛЯДУ ПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ. СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОЇ ТЕРИТОРІЇ

Розділ 2.1. Методи та підходи до рекреації в промислових територіях

Визначення

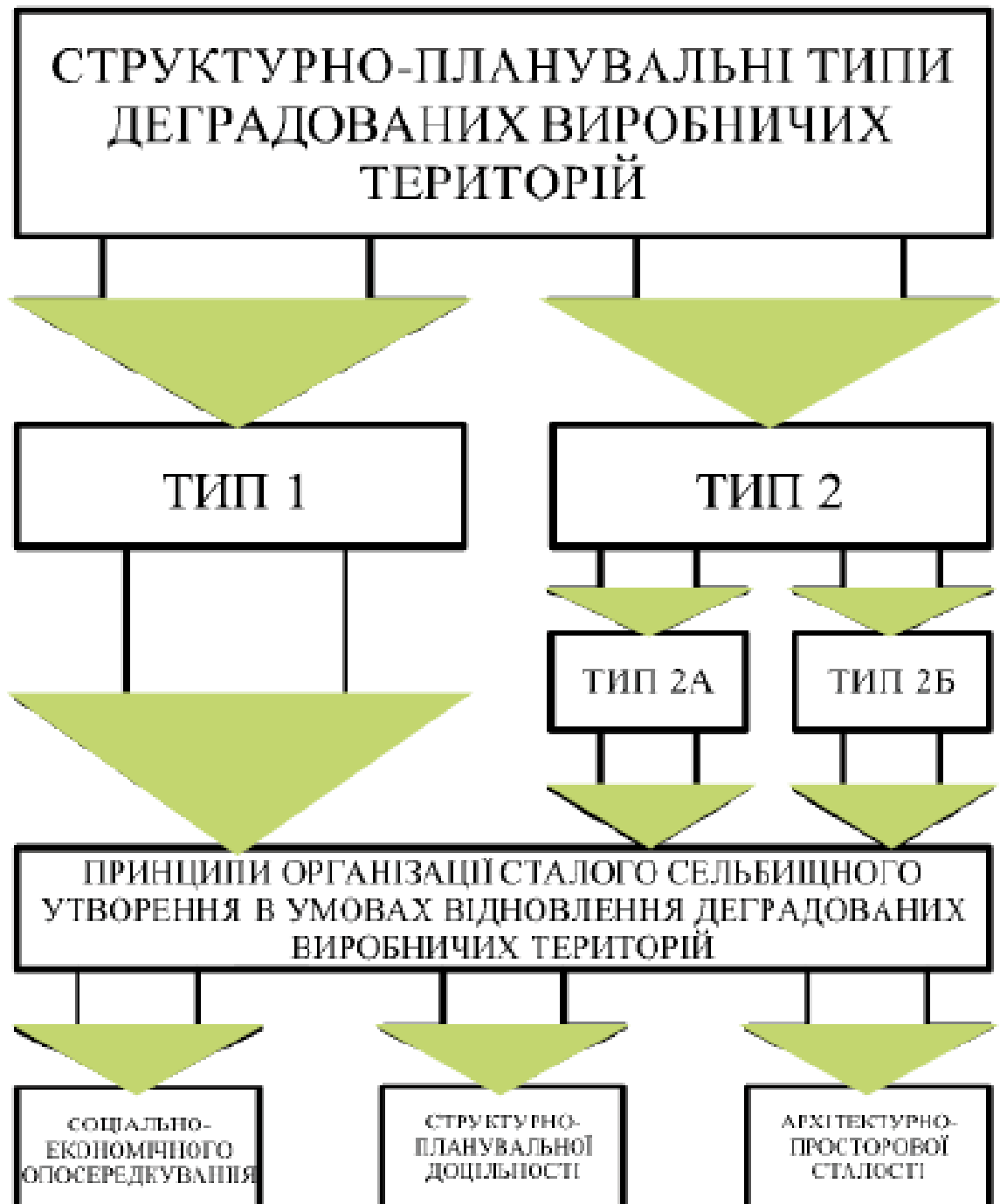
Виробничі території – в поточній роботі визначає, що це території, які у собі мають промислові, комунальні та складські об'єкти.

Музеефікація- заходи, щодо приведення об'єктів культурної та історичної спадщини у стан, придатний для музейного розташування та екскурсійного відвідування.(Витяг з « Про внесення змін до Закону України Про охорону культурної спадщини).

Ревіталізація- відновлення життя, визначення використовують в науковій і практичній діяльності, що характерно процесам відновлення, оживлення та відтворення об'єктів та їх об'ємів з урахуванням форм та функцій.

Реконструкція – поновлення, вдосконалення, це приведення об'єкту до актуальних умов сьогодення з відповідністю сучасності та вимог архітектурно- просторової організації, інженерної відповідності і т.д.

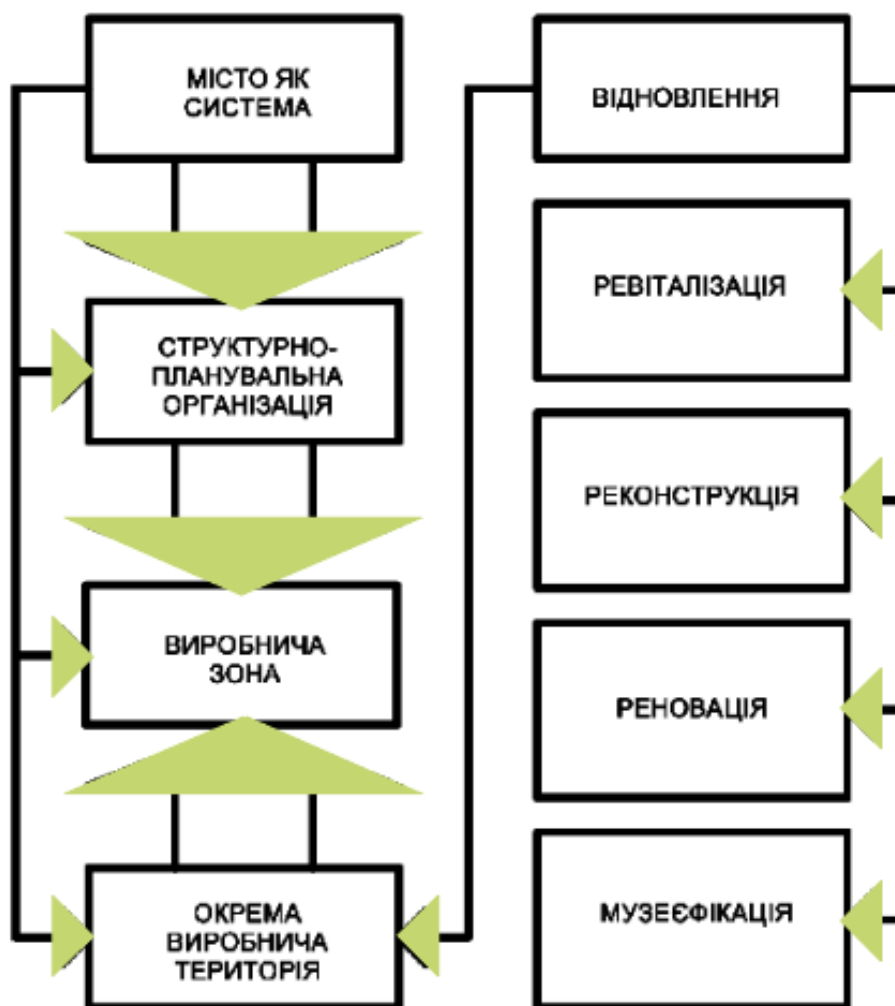
Реновація- комплексне оновлення архітектурно-ландшафтного середовища, одночасна реконструкція простору та об'єктів та адаптивне

(мал 2.1.1 Структурно-планувальні типи деградованих територій)

використання будівель та споруд, визначаючи зміну функціонального призначення.

Концептуальна модель організації сталого утворення в умовах виробничих територій

(мал 2.1.2 Взаємозв'язок промислових територій та міста)

Принцип соціально – економічний

В першу чергу передбачає появу нових селітебних територій для використання під житло, культурно-побутове обслуговування та рекреацію) на території деградування, за умови втрати господарської функції, в наслідок та як результат соціально-економічних процесів, що виникають у місті періоду становлення постіндустріального суспільства – зміщення в структурі господарського комплексу.

Принцип структурно-планувальний

Формоутворення нових селітебних новоутворень в структурі міста, від історичних територій до міських житлових районів та приміських зон

житла, де і можуть бути сформовані та розташовані індустріальні ядра, при тому зі зміною планувальної структури у її структурність.

Принцип просторово-архітектурний

Використання можливого різновиду засобів сталого розвитку середовища, враховуючи архітектурно-планувальні аспекти, транспортну структуру міста, ландшафтні особливості та озеленення, екологічну складову. Використання новітніх технологій розвитку, у колаборації з ландшафтною складовою.

В тому числі спираємось на рівні дослідження, що пропонують два шляхи порівняння- теоретичний – враховуючи історичні складові, моделювальні особливості, функціональний аналіз і т.д. та емпіричний- що заснований на засадах спостереження та візуального стеження за об'єктами вже за допомогою яких ми порівняльним методом та шляхом узагальнення отримуємо передумови, чинники та формули і прийоми з рекомендаціями, щодо реструктуризації об'єктів промисловості.

Розділ 2.2. Фактори, що впливають на реорганізацію промислових територій

Головні чинники проблемних питань промисловості це
а) економіка – великі витратні обороти, черезвичайна кількість не збереженої енергії, а в результаті і великі, не обґрунтовані доцільністю фінансові витрати.

б) екологія – промислові території у своїй більшості мають великі площі, розташовуючи там виробництва з екологічно- небезпечними викидами, та екологічно необґрунтовано. Проблема полягає в тому, що дані території в подальшому підлягають до обов'язкового ландшафтного перегляду і очищення. В конкретному випадку, маємо підприємства великої промисловості, які мають і великі об'єми і великі площі забруднення територій.

в) естетична складова – розташування в межах міста, деколи розташування між існуючими житловими кварталами, через велику швидкість «розростання» міста та переріз його тканин депресивними місцями промисловості. Великі наземні площі та невисока забудова, сірі плями на картах міста та області.

Розвиток та перепрофілювання історично – промислових об'єктів.

Збереження, реконструкція та показ, в ролі експонатів унікального обладнання існуючого підприємства.

Музеєфікація – як створення музейних осередків – заповідників зі збереженням промислово-історичної цінності та створенням пам'яток промисловості. Створення комплексу музеїв з історичним підґрунтям в межах міста. Збереження самої територіальної значимості об'єкту та його меж з подальшим використанням для побудови різнотипового житла, можливе перепрофілювання територій під комерційну складову, житлову, культурну, спортивну, розважальну та інші можливі функції у комбінуванні між собою. Варто і зазначити, що розташування промислового об'єкту в структурі міста впливає на умови доступності перш за все, та архітектурний ореол міста, враховуючи генеральні плани, щодо розвитку міста та перспектив розвитку.

На основі набутих знань виділяємо декілька напрямків реновації промислових територій, такі як:

- Комплексна реновація об'єктів промисловості у структурі міста
- Створення та внесення змін до існуючого генерального плану, враховуючи виявлені особливості
- Реновація та розгляд тільки окремих об'єктів у структурно-планувальній моделі міста.
-
-

- **Предпроектний аналіз території промислових об'єктів**

- 1) Виявлення територій промислових об'єктів, визначення детальних меж об'єктів. Використання каркасної структури та її «адаптація» до сучасних умов, що склалися.
- 2) Виявлення та оцінка залучених ресурсів території промислового об'єкту, спираючись на водні, рекреаційні, ландшафтні та природні ресурси, визначивши домінантні та другорядні об'єкти, їх особливості та особливості рельєфних складових, планувального каркасу міста і т.д.
- 3) Оцінка можливостей, значень природних та штучно наявних об'єктів для їх подальшого використання, консервації чи повної реорганізації
- 4) Аналіз стану інфраструктури та інженерних особливостей об'єкту, при необхідності додавання чи реорганізація наявних інфраструктурних об'єктів.
- 5) Виявлення та встановлення найбільш ефективного балансу використання території промисловості, додаючи опції, визначивши моно чи полі функціональність наявних об'єктів, їх послідовний зв'язок.

Рекомендації щодо функціонально-планувальної реструктуризації промислового об'єкту.

Забезпечити структурність елементів плану території, формування ієрархії та підпорядкування елементів структури, створити взаємозв'язок природних та антропогенних елементів, ідентифікувати територію за рахунок збільшення щільності в тому числі, врахувати гнучкість планувальної структури.

Використати принципи спів розмірності функціонального навантаження, влучно збалансувати функції між собою у обраній території, адаптувати та влучно перепрофілювати функціональну складову.

Обов'язкове дотримання балансу між архітектурними будівлями та ландшафтним середовищем, варто провести попередню санацію території, очищуючи природні елементи, включаючи ґрунт, воду і інші біологічні чинники.

Якщо наявні матеріальні, чи нематеріальні цінності на території об'єкту то матеріальним забезпечуємо повне збереження історичних забудов, автентичних технологій, ідентифікацій виробництва. Щодо нематеріальних – то за можливості зберігаємо кургани/навали/ інші пам'ятні місця шляхом збереження інформації та підняття архівів минулого території, підняття інформації про індустріальне минуле. Врахування екологічних карт та екологічного стану обраної території – безумовний шлях до адаптації деградованих місць. У конкретному випадку, з витягу екологічного стану Дніпропетровщини, відзначимо, що наш об'єкт має на своїй території розташування 4х з 15ти найбільш небезпечних підприємств індустріального розвитку, тому з особливим підходом варто поглянути на вирішення даної проблеми. Наразі, 10,7 тис.тонн забруднюючих речовин в атмосферне повітря викидується з нашої території стаціонарними джерелами, що розташовані на промислових зонах. Окрім того, маємо 54% вже забудованих земель, які не є сільськогосподарськими угіддями, а являють собою статичну забудову.

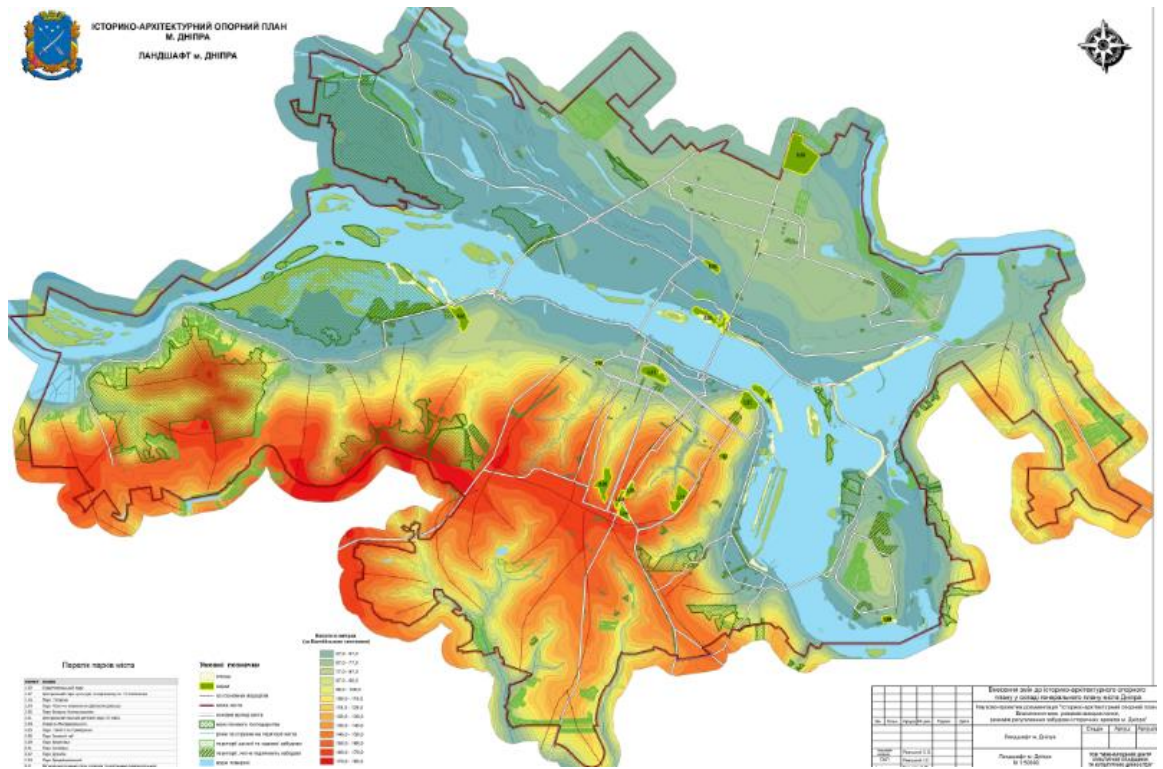
Формування типології деградованих територій та принципи їх відновлення.

Головною і прогресуючою є ідея планування «динамічної» території на прибрежних зонах з урахуванням нової активності, яка включає в себе: розвиток забудованих територій та великих ландшафтних угідь на прибрежних зонах, поєднання відкритих ландшафтів зі сталою будовою – саме це принциповий підхід до планувальних розробок. Безпечність прилеглих територій з водними рекреаційними ресурсами та інженерно

технічний погляд на проектні рішення, що спрямовані на безпеку та мають розроблятися комплексно, враховуючи не тільки площі забудов, але і кліматичні особливості, місцеві умови, самі технологічні енергоекономні та енергозберігаючі технології, які застосовують при експлуатації. Вплив гідрогенних та гідротехнічних особливостей також відіграє велику роль у освоєнні прибрежних зон, аналіз використання заходів освітлення, розвитку сучасного будівництва, реконструкції, реновації та створення нового ландшафтного благоустрою території, включаючи, наявну історичну цінність забудови. Важлива і реальна участь та безпосередня підтримка громадскості міста у прийнятті рішень з розробленнями проектів ландшафтно-рекреаційних природніх зон в поєднанні з індустріальними парками та місцевістю.

Екологічні проблеми промислових територій

- Відсутність доцільного розміщення та організації промислових підприємств
- Розвиток промислового виробництва занадто інтенсивний
- Великий техногенний вплив на навколишнє середовище
- Погіршення санітарно-гігієнічних норм та умов для житлових районів, а саме: концентрація промислових підприємств ц центральному районі міста завелика і не відповідає містобудівним стандартам.

(мал 1.2.6 Історико – архітектурний опорний план м. Дніпра)

Екологічні вимоги до процесу реконструкції промислових територій

- Зменшення негативного впливу на оточуючу середу,
- Збільшення відсотку та ефективності використання ландшафтних площ
- Застосування енергозберігаючих технологій
- Підвищення естетичних особливостей архітектурної виразності
- Соціально-економічний аспект архітектурно-містобудівних рішень.

№ з/п	Назва екологічно небезпечного об'єкту	Вид економічної діяльності	Відомча належність (форма власності)
1	2	3	4
Підприємства металургійної промисловості загальнодержавного значення			
1	ПАТ «Євраз-ДМЗ ім. Петровського»	Виробництво чавуну, сталі, прокату, товарів народного споживання, коксу і побічних продуктів	Мінекономрозвитку України
2	ПАТ «ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод»	Виробництво труб та товарів широкого вжитку	Мінекономрозвитку України
Підприємства енергетики загальнодержавного значення			
3	ДТЕК Придніпровська ТЕС	Виробництво електричної енергії	Міненерговугілля України
Підприємства водопровідно-каналізаційного господарства			
4	КП «Дніпроводоканал»	Водопостачання та водовідведення, очищення стічних вод на очисних спорудах	Дніпропетровська міська рада
Підприємства інших галузей промисловості загальнодержавного значення			
5	ПрАТ «ІнтерМікро Дельта, Інк»	Виробництво шин та гумово-технічних виробів	Приватна
1	2	3	4
Підприємства інших галузей промисловості загальнодержавного значення			
6	ДП ВО «Південний машинобудівний завод»	Виробництво ракетно-космічної продукції, тракторів, тролейбусів, трамваїв та спеціального устаткування	Державне космічне агентство України
7	ПрАТ «Іста-Центр»	Багатосерійне виробництво стартерних акумуляторних батарей	Приватна
Підприємства інших галузей промисловості обласного значення			
8	ПАТ «Дніпрометиз»	Виробництво товарів народного споживання	Мінекономрозвитку України

(мал 1.2.7 Екологічно небезпечні об'єкти промисловості м. Дніпро)

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення по районах міста

Структура земельного фонду

Утворення відходів від економічної діяльності підприємств та організацій і в домогосподарствах м. Дніпра

(мал 1.2.9-1.2.9 Діаграми екологічних аспектів м. Дніпро)

Головні напрями реконструкції промислових територій

- Заходи комплексної реконструкції території економічно-ефективного виробництва, його оновлення та ущільнення, технологічна новизна та модернізація наявного виробництва, перепрофілювання підприємств, створення та залучення нових інфраструктурних комплексів задля благоустрою території
- Малоефективні території підприємства треба реорганізувати, за рахунок зменшення чи видалення функцій, що не сумісні з містобудівними, екологічними та санітарно гігієнічними вимогами, або мають недоцільне використання
- Повне упорядкування та структуризація ландшафтної складової території. Чітка планувальна організація та ефективність захисної зони територій промисловості.

Маємо у наявності рекреаційний потенціал території – ресурсну складову, що взаємопов’язана з економічною складовою, включаючи рекреаційні ресурси, матеріально – технічну базу та лімітуючі фактори.

Екологічні аспекти сучасного стану

Основними напрямками боротьби з негативними антропогенними факторами є а) прямі природоохоронні заходи б) перевод промислових підприємств на малоовідходні та природозбереженні технології в) альтернативні напрямки розвитку макроекономіки. Враховуючи, що промислові забрудники та їх модливі шанси впливу на оточуюче середовище.

Види та особливості рекультивації промислових територій

В нашому випадку, через наявність багатофункціональних підприємств, що знаходяться на обраній території, варто пройти усі етапи рекультивації, через великий час існування та розташування об'єктів на території, їх значного впливу включаючи негативні фактори та речовини, тому уникнути процесу рекультивації неможливо. Обрана територія має великий потенціал до рекреації і в тому числі тому вплив та застосування рекультивації вкрай необхідне, без цього процесу абсолютно неможливе використання цієї території в подальшому, для збереження та відновлення.

Основний принципом ревіталізації (комплексного процесу реорганізації і пожвавлення міського середовища) полягає в розкритті нових можливостей старих територій і будівель. Для забезпечення якісного зростання привабливості міста необхідно залучати в оборот площі з числа неефективно використовуваних територій, головним чином депресивних виробничих майданчиків. Подібні «конверсійні території» є одним з найважливіших ресурсів сталого міського розвитку і повинні бути використані для створення об'єктів наукоємного та інноваційного

виробництва, суспільно-ділового та житлового призначення, формування нових громадських просторів в інтересах жителів міста і підприємницької спільноти. Розрізняють такі моделі перетворення промислових територій (рис. 1): зі збереженням виробничих функцій; з частковою заміною функцій; з повною заміною функцій. Для моделі першої групи характерні: збереження первісного вигляду будівлі (реставрація) і технологічне переоснащення виробництва в існуючій конфігурації будівлі або споруди (модернізація). Характерними особливостями моделі другої групи є: реконструкція планувальної структури з підвищенням стійкості її характеристик; переобладнання об'єктів в музеї і музейно-виставкові комплекси; впровадження нових об'єктів міського значення в промислові території, які мають історичну та культурну цінність. Модель третьої групи має такі особливості: перепрофілювання промислових об'єктів і територій; благоустрій та озеленення депресивних територій; повний знос промислових споруд і використання території в інших цілях. Оскільки модель першої групи застосовується головним чином до об'єктів культурної спадщини, її розгляд виходить за рамки даного дослідження. Залежно від передбачуваного зміни функціонального призначення можна виділити наступні способи перетворення депресивних промислових зон: в суспільно-ділову, житлову і рекреаційну зони. Широко застосовується в сучасній практиці спосіб перетворення виробничої зони в суспільно-ділову сприяє розвитку споживчого ринку та сфери послуг, що забезпечують потребу жителів міста в різноманітних товарах, роботах і послугах. Розміщення об'єктів суспільно-комерційного призначення дозволяє наповнити територію життєвою активністю незалежно від часу доби. Однак повне перетворення в суспільно-ділову зону неминуче створює додаткові навантаження на існуючу інфраструктуру міста. Відомо, що мегатрендом сучасного суспільства є руралізація - відтік населення з міст у сільську місцевість при переході від індустріального суспільства до постіндустріального [10]. Руралізація часто пов'язана з погіршенням

економічної ситуації в містах. Іншим фактором, що вказує на неефективність повного заміщення промислової території житловою зоною, є висока міграція людей з мегаполісів. Однією з негативних тенденцій є зростання відтоку молоді в сусідні міста, а значить, і спад перспективних трудових ресурсів. В цілому по динаміці чисельності населення Волгоград займає одне з останніх місць серед міст-мільйонників Російської Федерації і при погіршенні динаміки в довгостроковій перспективі ризикує втратити статус міста-мільйонника. Якщо перепрофілювати виробничу зону в житлову, то зростання щільності населення в житловій зоні створить додаткові навантаження на існуючу інфраструктуру. Необхідність повного відновлення земельних ділянок після їх промислового використання вимагає також проведення дорогих заходів щодо рекультивації всій площі ділянки, що неминуче відіб'ється на вартості нового житла. Повне заміщення виробничих територій рекреаційною зоною сприяє оздоровленню міського середовища та підвищенню комфортності антропоморфної середовища проживання, проте є фактором, що стримує соціально-економічний розвиток.

Завдання реновації депресивних промислових територій за допомогою технопарків.

До числа основних завдань відносяться: Перенесення великих енергоємних промислових підприємств з центру міста на околиці для використання територій під технопарки. Поетапне заміщення виробничих функцій технопарками для розвитку виробничо-діловий, суспільно-діловий, житлової та рекреаційної функцій міста. Очікується, що створення технопарків сприятиме розвитку високих технологій у відповідності зі стратегією розвитку міста та створення високопродуктивних робочих місць. Формування меж земельних ділянок для розміщення технопарків. Формування структури технопарку. Структурними елементами технопарку є: науково-освітній центр технопарку, який здійснює за завданням замовника

пошук і розробку наукомістких інноваційних технологій, підготовку висококваліфікованих фахівців; інкубатор малого бізнесу, в якому на пільгових умовах розташовуються численні початківці інноваційні бізнес-компанії і фірми; підприємства малого і середнього бізнесу, які вийшли з інкубатора, але побажали залишитися на території технопарку; підприємства та фірми, які прийшли в технопарк з вищих навчальних закладів, наукових центрів, промислових підприємств; дочірні фірми, філії, відділення великих підприємств і корпорацій; високо щільна житлова забудова, яка формується переважно малоповерховими (до 4 поверхів) і середньоповерхові (5-8 поверхів) багатоквартирними житловими будинками, розташованими в крокової доступності від наукоємного виробництва; рекреаційна зона. Підвищення ефективності використання території колишніх виробничих зон - санація, рекультивация, впорядкування забудови, комплексний благоустрій і озеленення територій, розвиток інженерної та транспортної інфраструктур. Для успішного розвитку наукомістких технологій в Україні потрібна державна підтримка. Вирішення цих завдань, безумовно, вимагає серйозних змін в освіті, і ці процеси йдуть в провідних вузах країни. Один з імперативів сучасної освіти полягає в тому, що у своїй навчальній і науковій діяльності університет повинен орієнтуватися на вирішення найважливіших технологічних завдань і широко розвивати міждисциплінарні навчальні дослідницькі програми. Тільки взаємовигідний симбіоз науки і високотехнологічного виробництва дозволить вийти на якісно новий рівень розвитку міста.

Алгоритм ревіталізації та соціальне наповнення об'єктів.

Алгоритм ревіталізації промислового об'єкта можна умовах а-а представити у вигляді послідовності трьох стратегічних етапів: підготовка, активація, розвиток

Підготовчий етап - це дослідження основних напрямлень життєдіяльності міста та аналіз отриманих даних. На основі результатів аналізу формується

стратегічне вигляді-ня пріоритетних напрямків розвитку міського середовища продукт ревіталізації - Набір функцій, які планується розмістити на території промислового об'єкта.

Перші кроки по запуску реалізації проекту. Це короткотерміновий (до року) і динамічний етап, він вимагає рішучості, швидкості реакції, відкритості до взаємодії і готовності до імпровізації. Є необхідність підкреслити важливість ведення активної інформаційної кампанії протягом всього етапу, використання інформаційних приводів для анонсування змін, що відбуваються і стимулювання зворотного зв'язку з боку городян. Для цих цілей найкращим чином підходить використання соціальних мереж як найбільш сучасних і ефективних інформаційних каналів. Неоцінну допомогу на етапі активації можуть надати залучені активісти і спільноти, ентузіазм і висока мотивація яких не вимагає вкладень.

Одночасно з розробкою легенди і брендингу об'єкта ревіталізації необхідно приступити до його фізичного освоєння, щоб наочним чином позначити початок нового життя. Роботи графіті-художників, об'єкти паблік-арту, банери-все це виграшно виглядає на тлі монументальних індустриальних просторів, а головне, може бути реалізовано в дуже стислі терміни і при відносно невеликих витратах. Такий спосіб маркування промислових територій не тільки привертає до них увагу, але і працює на стрижневий пафос ревіталізації: всі розуміють, що скоро тут буде абсолютно нове, незвичайне, динамічний і інтригуюче суспільний простір. Основне завдання впровадження подієвої програми на об'єкті ревіталізації-залучити городян і заново познайомити їх з місцем. Це дуже важливий крок не тільки з емоційної, а й з чисто технічної точки зору, оскільки саме в зв'язку з проведенням заходів на території починають з'являтися перші інфраструктурні елементи і об'єкти (наприклад, озеленення, вуличні меблі, пункти громадського харчування та ін.) . Нижче наводяться різні варіанти розвитку подієвої програми. Екскурсії, краєвидчі екскурсії з докладною

розповіддю про історію місця і перспективи його розвитку пробуджують інтерес городян до процесу ревіталізації та формують до нього доброзичливе ставлення. Суботник-це вже інструмент первісного залучення жителів в такий процес. Під час суботників про-водиться прибирання території і (при належному контролі з боку фахівців) її озеленення. Після закінчення робіт рекомендується проводити розважальні заходи для учасників, в тому числі з частуванням. Так формується заділ їх лояльності ново-му міському бренду, створюється неформальний клуб «друзів місця». Разові заходи Широку аудиторію здатні залучити різні культур-но-розважальні, дозвільні або освітні заходи, розраховані на один день або вихідні: наприклад, концерти, фестивалі, ярмарки вихідного дня. Регулярні та періодичні заходи. Програму заходів у етапу активації розвивають регулярні і періодичні заходи , в тому числі сезонні: проведення спортивних змагань, організація громадських городів, вечірні кінопокази під відкритим небом. Особливо важливі заходи, що підтримують новий бренд і легенду місця.

Пробудити інтерес городян до ревіталізації промислових об'єктів, викликати довіру жителів допоможе виявлення і фіксація пам'ятних місць на території, створення меморіальних дощок, використання вироблялася на підприємстві продукції в обробці нових просторів, а в перспективі-створення повноцінного музею. Цей музей може являти собою окреме приміщення під дахом, з постійною експозицією, або простір під відкритим небом, в тому числі в якості зборів індустриальних артефактів або художньої інсталяції. Як вже говорилося, в зв'язку з проведенням заходів на тер-ритор об'єктів ревіталізації починають з'являтися перші інфраструктурні елементи і об'єкти, наприклад вуличні меблі або твори публікарту. Найчастіше вони зроблені з використанням всіляких підручних матеріалів і навіть відходів виробництва. Широко застосовуються дерев'яні ящики і палети, бочки ГСМ, вантажні контейнери, залишки продукції, колись виробленої закритим підприємством. Створення таких меблів і об'єктів-інструмент швидкого тактичного

поліпшення середовища. Естетика DIY (від англ. Do It Yourself, «зроби сам») - характерний стиль початкових етапів ревіталізації, динамічний і дуже демократичний, який дозволяє задіяти творчий потенціал активних городян.

Практичні заходи щодо ревіталізації

Пристрій атріумів і галерей. Якщо пристрій антресолей має на увазі розширення робочого (офісного) простору, то атріуми і галереї успішно вирішують завдання по створенню торгових просторів. Допоміжні і сервісні приміщення, які не потребують великої висоти стель (туалети, інвентарні, роздягальні і т. П.), Зручно розміщувати під галереями. Вільно розташовані внутрішні відкриті сходи ефектно доповнюють інтер'єр таких просторів. Прокладка вулиць в велико прогінних цехах. Ширина колишніх виробничих корпусів нерідко становить десятки метрів. Очевидно, що в ході ревіталізації таких об'єктів з'являться приміщення, які мають в глибину від стін з вікнами ті ж самі десятки метрів. Як зробити такі приміщення цікавими для орендарів? Це завдання покликана вирішити прокладка вулиць в великопрогінних цехах. Демонтаж торцевих фасадів і скління даху (пристрій так званого Шедового ліхтаря) забезпечить доступ денного світла в приміщення, що зробить доцільним пристрій вікон в приміщеннях в тому числі з боку вулиці. Крім того, таке рішення не просто ефективно трансформує внутрішню структуру будівлі за рахунок мінімального втручання і підвищує його інсоляцію, а й створює додатково новий громадський простір. Використання дахів. Можливість влаштування окремого виходу на дах і пре-доставлення права на її використання підвищує орендну привабливість приміщень на верхніх поверхах. В особливості затребуване пристрій індивідуальних терас для лофт-апартаментів-житлових студій і квартир. Можливість урізноманітнити типологію житлових приміщень міста за рахунок нестандартних рішень і форматів-ще одна перевага об'єктів ревіталізації. До інфраструктурі, яка забезпечує повсякденне користування будівлями, належать службові простору-входи,

холи, внутрішні сходи, коридори, туалети. Для створення яскравих, візуально цікавих рішень цих просторів найбільш органічно представляється стиль лофт. Його характерні риси - відкриті цегляні і бетонні поверхні, демонстрація сталевих конструкцій (наприклад, перекриттів), відмова від підвісних стель, використання яскравих кольорів в забарвленні, нестандартні рішення світлового дизайну, в тому числі естетично вивірене застосування недорогих технічних світильників. В контексті ревіталізації промислових об'єктів під гібридністю середовища слід розуміти привнесення в зони загального користування елементів індивідуального взаємодії з простором, а також використання чисто технічних і служб-них елементів для творчої роботи.

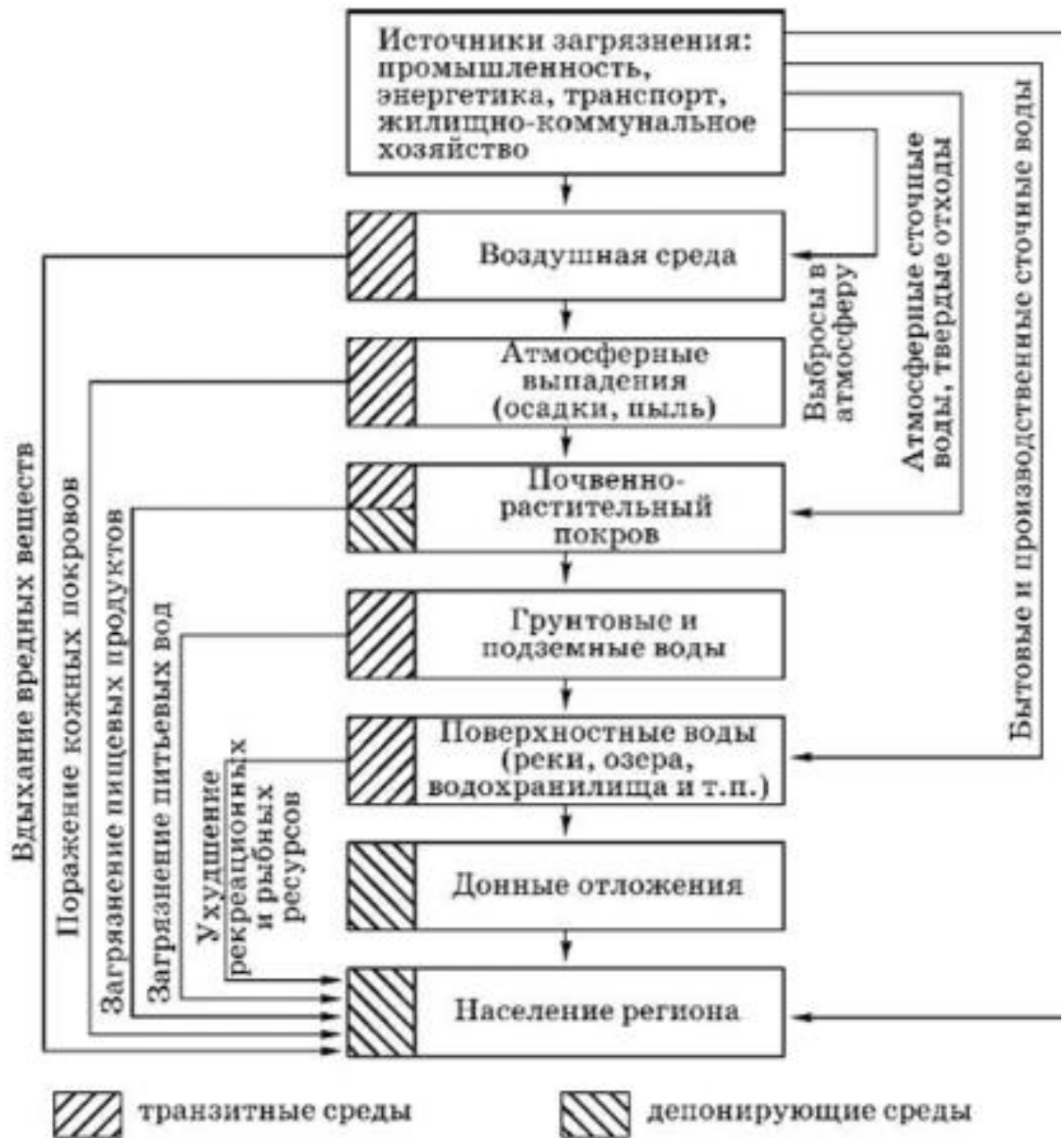
Організація багатофункціональних майданчиків для заходів, торгових просторів, точок харчування, коворкінгів. Площадей для заходів, торгові простору, точки харчування, коворкінг є ключові інфраструктурні елементи, необхідні для вирішення завдань щодо формування і підтримання легенди місця, генерації подієвого контенту і створення інформаційних приводів для його реклами і просування, генерації подієвого контенту і забезпечення необхідної інтенсивності потоку користувачів.

Благоустрій території. До цієї групи завдань з розвитку промислових об'єктів відноситься: - розчищення проїздів; - знос захаращують простір будівель і окремих конструкцій; - організація зручного мультимодального доступу в приміщення, - улаштування майданчиків для спокійного відпочинку і занять спор-те, а також майданчиків вуличних кафе; - організація транспортного обслуговування і впорядкування парковок; - організація освітлення території та декоративного підсвічування фасадів. Зовнішні сходи, як вже існуючі на промислових об'єктах, так і прибудовують додатково, можуть бути використані для функціонального розширення зони вуличного фронту. Такі сходи не просто дають комфортний доступ в приміщення верхніх поверхів і забезпечують можливість екс-тертя евакуації. Важливо і те, що майданчики

між сходовими прольотами можуть бути облаштовані в якості самостійного громадського простору, а також візуального акцентування фасадів. Окремі механізми і виробниче обладнання, збереженні на території промислового об'єкта, а також елементи штучного рельєфу можуть бути використані для створення оригінальних об'ємно-просторових рішень. Особливо такі індустриальні артефакти і ландшафтні елементи представляють інтерес для організації спортивних парків, наприклад для занять екстремальними видами спорту.

(мал 2.3.1 Рекреаційний потенціал території)

(мал 2.2.3 Рекреаційний потенціал території)

Розділ 2.3. Стратегічна модель розвитку промислових територій в умовах стагнації

Для розробки, проектування та реалізації заходів з благоустрою зон відпочинку біля води принципове значення мають поняття дорожньо-тропиночної мережі, функціональних зон і груп елементів благоустрою. Групи користувачів. Для детального вивчення стратегічної моделі пропонуємо почати з розгляду цільової аудиторії користування. Діти в супроводі дорослих. (0-14) У цю категорію включені як немовлята, так

і діти дошкільного та молодшого шкільного віку, супроводжувані батьками. Об'єднує користувачів цієї групи несаможиттєвість дітей, але наявність індивідуальних бажань, чий особливий запити до інфраструктури визначають поведінку і опікуються їх дорослих.

Підлітки та молодь (14-25). Діти середнього і старшого шкільного віку, які є автономними і достатньо самостійними, для користування інфраструктурними об'єктами відпочинку та дозвілля без необхідного супроводу дорослих користувачів (батьків, супроводжуючих, тощо) щоб користуватися інфраструктурою відпочинку без супроводу батьків або інших дорослих. Відмітна риса їх соціальної поведінки - тяжіння до проведення дозвілля в компанії однолітків, комунікація, гамінливі тусовки, ігри, освіта і т.д.

Молоді люди старшого віку (25-35 за конвенцією ООН молодь (14-35)). У цю групу входять переважно студенти, та люди, які вже працюють, але залишаються молоддю, не завжди вступили у шлюб, мають вільну позицію. Ця категорія користувачів активно застосовує громадські простору і відрізняється підвищеною мобільністю та надзвичайною активністю дозвілля та дозвільних форм.

Працюючі сімейні дорослі.(35-42) Ритм життя цієї категорії користувачів визначається режимом робочого тижня, тому в будні дні вони зайняті роботою, а інфраструктурою відпочинку активно можуть користуватись у вечірній час, та у більшості своєму у вихідні дні, але мають доволі соціальну активність, через відвідини садочку з дітьми, школи, гуртків, часто мають свої індивідуальні захоплення, що граничать з захопленнями їх дітей.

Працюючі дорослі (42-50) – перехідні часи та групи, оскільки ця група має вже більше вільного часу через вік дітей, але ще активно працює, займається вивченням ментального та фізичного здоров'я.

Люди передпенсійного та пенсійного віку (50-65) – ті, хто вийшли на пенсію мають досить багато вільного часу, і прагнуть до відпочинку, спокою та релаксного життя, через піковий час у своєму віці.

Старші пенсійні люди (65+) не дарма ця категорія замикає коло і зводиться з дітьми, оскільки саме цей вік є віком після відпочинку, і час, коли люди знову знаходяться у пошуку себе, пізнанні, освіті, відвідують університети третього віку, активності, ведуть доволі прогресивний час життя.

Тому для кожної категорії ми отримуємо доцільну модель та ключову роль їх у житті, а саме:

- Освіта – вранішній час становлення дитини, її розуміння всесвіту, сприйняття та фіксація у житті, початок шляху розвитку та базові навички та принципи, необхідні для подальшого життя та розвитку.
- Пізнання – ширше поняття через необхідність більш детального пізнання світу та його ідентифікації для себе, час поштовхів до навчання, науки, часи, коли діти активно розвиваються, пізнають світ більш детально та науково, великий шлях розвитку.
- Розваги – невід’ємна частина життя і більш притаманна для підлітків, оскільки базові знання та навички набуті, і саме час зайнятись дозвіллям, розвитком творчості, особистості, мати вільний час на себе та задоволення своїх потреб
- Технології та інновації – влучна сфера для старту до кар’єри, час нових знань, поглиблення існуючих та становлення чіткого розуміння, що творити у цьому житті, як співіснувати і в якому напрямку дивитись вперед.
- Соціальна активність – становлення себе у соціумі, звязки робочі, культурні, спортивні, пік соціального спілкування через бізнес, сфери ринку і т.д.

- Культура – розвиток та поглиблення розуміння про театральні та мистецькі історії, проведення часу з більшою користю, перехід від просто розваг до більш глибокого відпочинку.
- Відпочинок – сталий час для себе, для вивільнення думок, мрій, розуміння, пауза на шляху до великого і нового.

Через наявність цільової аудиторії та її побажань отримуємо більш детальне розуміння планувальної структури та архітектурних особливостей.

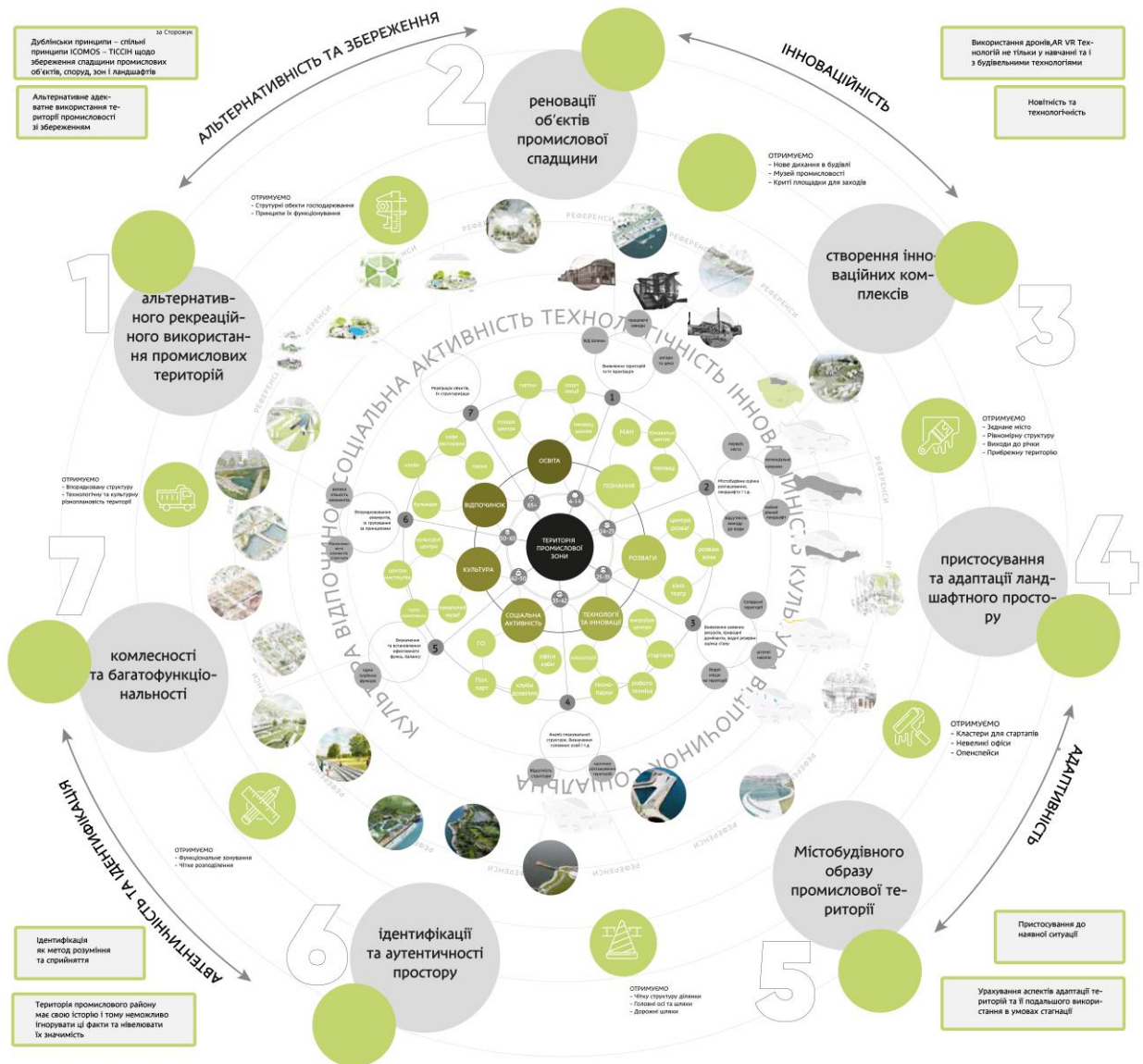
- Виявляємо територій, детально їх ієрархізуємо,
- Спираємось на містобудівну оцінку ландшафту та розташування території
- Виявляємо наявні ресурси, природні домінанти, резерви та водні зони
- Аналізуємо вже зоновану структуру для визначення головних осей і т.д
- Визначаємо ефективний функціональний баланс та його естетичне поєднання
- Впорядковуємо наявні елементи, доцільно групуємо їх, реорганізуємо.
- Реалізуємо об'єкти на промислових територіях, базуючись на бажаннях ЦА та на архітектурно-планувальну складову.

Внаслідок цього отримуємо 7 головних принципів, які у подальшому матимуть форматкування та зіставлення.

1. Альтернативне використання промислових територій з ціллю рекреації та відпочинку
2. Реновація та збереження об'єктів культурної промислової спадщини
3. Створюємо інноваційні комплекси та місця розвитку
4. Пристосовуємо та адаптуємо наявний ландшафт
5. Отримуємо та відокремлюємо домінант задля формування образу промислової території
6. Залишаємо шляхи ідентифікації та автентичності простору

7. Відштовхуємось від комплексності та багатофункціональності

Головна мета сприяти забезпеченню єдності і комплексності підходів до благоустрою зон відпочинку біля води в поєднанні з пост промисловим переглядом території занепаду.

(мал 2.3.1. Схема взаємозв'язку архітектурного середовища та соціуму)

2.4.Планувальні прийоми перепланування промислових об'єктів під об'єкти рекреації

Визначаємо 6 основних прийомів та сфер для перепланування території.

Культура (від лат. Cultura - обробіток, пізніше - виховання, освіта, розвиток, шанування). Культура є предметом вивчення філософії, культурології, історії, мистецтвознавства, лінгвістики, архітектури, соціології. В головному, під культурою позиціонують людську діяльність та активність в її найрізноманітніших проявах, в тому числі у всіх формах і способах людського самовираження і самопізнання, накопичення людиною і соціумом в цілому навичок і умінь. Культура постає також проявом людської суб'єктивності і об'єктивності водночас (характерних особливостей, компетентностей, навичок, умінь і знань). Культура являє собою сукупність стійких форм людської діяльності, без яких вона не може існувати.

Тож в культурному аспекті ми визначаємо і можемо мати на території

- Культурний центр
- Культурний хаб
- Кінотеатр закритий та відкриті для літнього перегляду під відкритим небом
- Театри молодіжні
- Танцювальні площі
- Культурні осередки
- Лялькові театри
- Дитячі театри
- Центри мистецтва та культурні осередки і ГО.

Наукове втілення. Наука - особливий вид пізнавальної діяльності людини, спрямований на отримання, аналіз, обґрунтування і систематизацію об'єктивних знань про світ, людину, суспільство і самому пізнанні, на основі яких відбувається пізнання та ідентифікація і також перетворення людиною дійсності.

В науковому секторі отримуємо

- Наукові хаби та кластери

- Осередок Малої академії наук
- Наукові лабораторії
- Наукові осередки
- Біохімічні ферми
- Рослинні теплиці.
- Бібліотеки

Туризм. Тимчасові виїзди (подорожі) людей в іншу країну або місцевість, відмінну від місця постійного життя, на невеликий термін, протягом одного календарного року або з вчиненням не менше однієї ночівлі в розважальних, оздоровчих, спортивних, гостьових, пізнавальних, релігійних та інших. Туризм може бути індустріальним, науковим, спортивним і т.д.

Створюємо

- Туристичний центр
- Музеї історії (історії промисловості, робимо наголос на індустріальному минулому)
- Туристичні контори та комерційні площі туристичного спрямування
- Туристичні осередки
- Дитячі грутки з туристичного спрямування, туризму і т.д

Доступність. Не тільки безбарерне середовище, але і можливість міжвікового відпочинку, сімей, дітей, дорослих та людей похилого віку у одному середовищі, націленому на розділення функцій і необхідне для кожного існування. Можливість пересування людей з інвалідністю, маломобільних груп населення, відпочинок різних шарів населення, відсутність екологічної небезпеки та доступність для усіх.

Інноваційність. Новітні технології, деяке нововведення в галузі техніки, технології, організації праці або управління, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду, що забезпечує якісне підвищення

ефективності виробничої системи, відпочинку, обслуговування, або якості продукції.

- Роботизовані лабораторії,
- Іноваційні роботи-курэри
- Технологічні методи обслуговування, поливу,
- Інтерактивні лампи, осередки освітлення
- Зони взаємодії

КУЛЬТУРА

Культурний центр
Культурний хаб
Кінотеатр закритий та відкритий
Театр молодіжний
Танцювальні площі

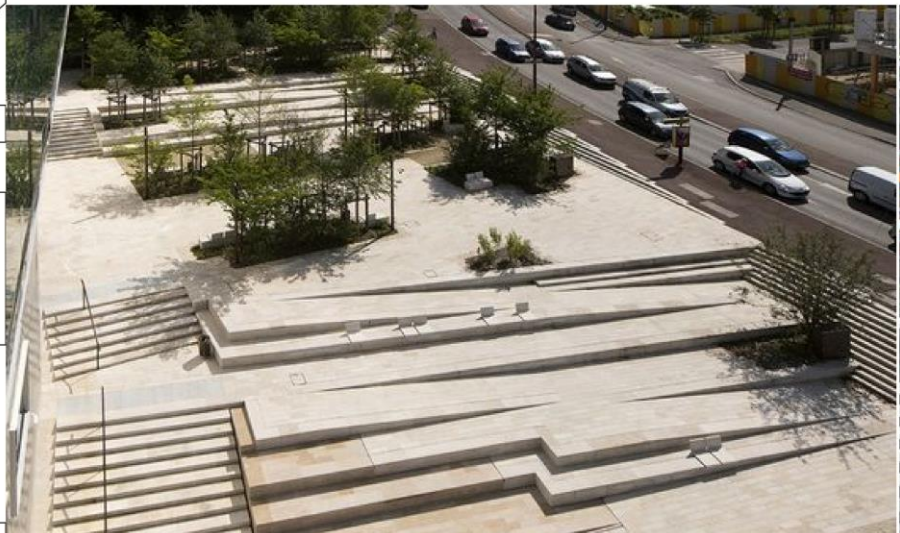
Культурний осередок
Ляльковий театр,
Дитячий театр
Центри мистецтва
Культурні осередки та ГО

ДОСТУПНІСТЬ

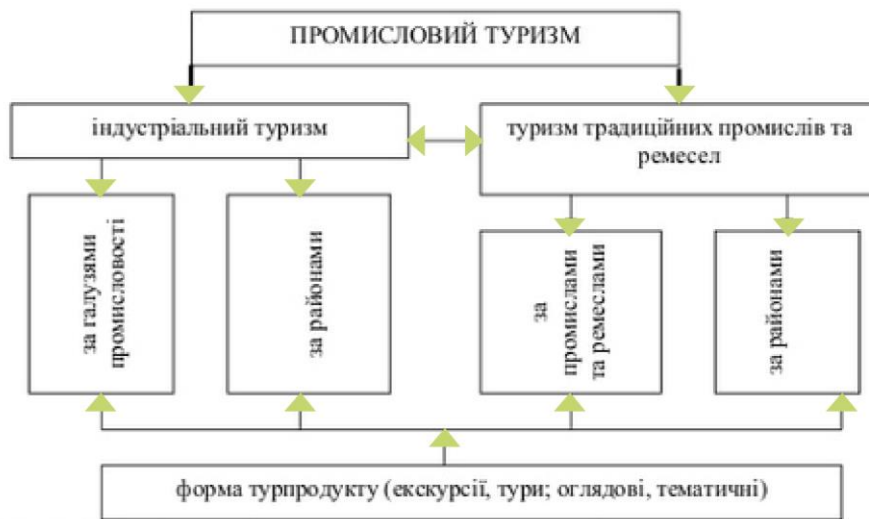
Можливість відпочинку сімей дітей, дорослих та людей похилого віку.
Можливість пересування людей з інвалідністю, маломобільних груп

населення.
Можливість відпочинку різних шарів населення
Відсутність шкідливих відходів

ТУРИЗМ

Туристичний центр
Музеї історії (в тому числі історії промисловості)
Туристичні контори та комерційні площі
Туристичні осередки
Дитячі гуртки туристичного спрямування

(мал 2.4.6 Приклади та фізичні принципи та особливості туристичного розвитку)

НАУКА

Науковий хаб
Мала академія наук
Наукові лабораторії
Наукові осередки
ГО наукового спрямування

Біологічні ферми
Хімічні лабораторії
Невеликі рослинні теплиці
Бібліотека

ІННОВАЦІЇ

Роботизовані лабораторії
Іноваційні роботи - доставщики
Технологічні методи поливу
Програмовані елементи навколишнього середовища

Інтерактивні лампи
Інтерактивні осередки освітлення
Зони взаємодії з відвідувачами

СПОРТ

Спортивна база
спортивнийи центр
Басейн для водних видів спорту
Льдорва арена
Лижна база

Легкоатлетичні манежи
Федерації спортивні
(їх офіси та осередки)

(мал 2.4.7. Приклади та фізичні принципи та особливості спортивного розвитку))

ВІДПОЧИНОК

Розважальні центри
Розважальні та рекреаційні водні зони
Зони виходу до води
Зони дитячих майданчиків

Скейтпарки
Місця тренування та виходу собак
Місця веранд та відпочинку сім'ями
Ландшафтні об'єкти

(мал 2.4.7. Приклади та фізичні принципи та особливості відпочинку)

Шлях визначення території

Підготовка заходів з благоустрою рекомендується проводити шляхом послідовної розробки наступних проектних документів різних масштабів і деталізації проектних рішень: • схеми благоустрою території - щодо великих територій благоустрою, переважно районів або груп районів, т. е. територіально та адміністративно обособлена одиниць міської інфраструктури, що мають спільну функціонально-планувальну та об'ємно-просторову схему

Розробка схеми благоустрою території забезпечує перехід від масштабу документів територіального планування (Генеральний план розвитку міста Дніпро) до масштабу конкретного виділеного об'єкта благоустрою.

Межі зони відпочинку біля води як об'єкта благоустрою, що є предметом розробки проекту комплексного благоустрою території, встановлюються з урахуванням візуально-просторового єдності територій зон відпочинку

біля води та існуючих меж територій загального користування та земельних ділянок. При визначенні меж об'єктів благоустрою варто враховувати містобудівні. В межі об'єкта благоустрою включаються всі близлежащі території до нього, незабудовані території, що не належать до вулиць і промисловості як об'єктів благоустрою.

Зони відпочинку біля води та їх організація

При організації зон відпочинку біля води першим кроком є забезпечення якості води, що відповідає вимогам до її рекреаційного використання. Залежно від типу зони відпочинку для очищення водного об'єкта, що знаходиться в її межах, застосовуються різні методи: організація обвідних каналів (для водотоків), облаштування седиментаційних водойм, водно-болотних угідь та ін.

Другим кроком є необхідність перед облаштуванням дорожньо-тропиночної мережі і функціональних зон на територіях зон відпочинку біля води незалежно від їх типів в обов'язковому порядку враховувати виявлені пам'ятки природи і місця проживання рідкісних для даної території видів флори і фауни, а також видів, занесених до Червоної книги. водні об'єкти в місті в першу чергу виконують функції екологічної спрямованості, в зв'язку з чим розвиток рекреаційної функції прилеглих до них територій повинно здійснюватися при постійному екологічному контролі.

Третім етапом благоустрою зон відпочинку біля води є організація берегової лінії. При цьому слід враховувати характер оточення в зонах відпочинку біля води (природного або міської) і ключові сценарії їх використання (наприклад, можливість облаштування зони купання). Відповідно, берегова лінія може бути як природною, так і штучною (міська набережна). Профіль може змінюватися на всьому протязі берегової лінії водного об'єкта. При впорядкуванні берегової лінії необхідно передбачати берегоукріплювальні заходи.

Четвертий крок - організація дорожньо-тропиночної мережі. В першу чергу необхідно враховувати характер оточення зони відпочинку біля води. У природному оточенні (наприклад, при розміщенні зони відпочинку біля води в межах озелененої території) необхідно пов'язати Вело-пішохідний шляху зон відпочинку біля води з дорожньо-тропиночної мережею озелененої території. У міському оточенні до зон відпочинку біля води слід організувати підходи з боку житлової та громадської забудови. Підходи повинні бути пов'язані з основним шляхом зони відпочинку біля води, організованим уздовж берегової лінії. Залежно від характеру берегової лінії основний шлях може бути кільцевим або розімкненим і проходити як уздовж урізу води, так і на видаленні від водного об'єкта. Другорядні шляхи служать для зв'язку основного шляху з рекреаційними майданчиками, прилеглої житловою забудовою і об'єктами соціальної інфраструктури. Від Вело-пішохідний шляхів уздовж водних об'єктів організовуються виходи до води. У разі, якщо зона відпочинку біля води розпорядженні достатню площу і потенціалом для розвитку екологічного туризму, від основних і другорядних шляхів трасуються додаткові стежки, зокрема екологічні. П'ятим кроком є розміщення зон активного і пасивного відпочинку вздовж основних шляхів.

На їх перетині з другорядними, а також поблизу виходів до води допускається розміщення зон як активного, так і пасивного відпочинку. Однією з головних задач функціонального зонування є розміщення зон таким чином, щоб користувачі з різними запитамі не створювали один одному будь-якого дискомфорту (наприклад, акустичного). Тому зони активного і пасивного відпочинку повинні бути рознесені. Технічні зони (наприклад, зона очищення води або господарська зона) повинні розміщуватися на відстані від зон відпочинку незалежно від активного або пасивного характеру наданої в них рекреації. Склад і розмір зон слід визначати в залежності від інтенсивності використання території в кожному конкретному випадку.

Роботи із збереження об'єкта культурної спадщини про- водяться на підставі завдання і дозволу на їх проведення, виданих органом охорони об'єктів

культурної спадщини; про- проектної документації на проведення зазначених робіт, підготовленої силами фахівців, що мають ліцензію узгодженої відповідним органом охорони об'єктивним культурної спадщини а також при умов здійснення технічного, авторського та державно го нагляду в галузі охорони об'єктів культурної спадщини за їх проведенням. Вишукувальні, проектні, земляні, будівельні та інші роботи в межах території об'єкта культурного насліддя проводяться при наявності в проектній документації розділів про забезпечення схоронності зазначеного об'єкта культурного спадщини або про проведення рятівних археологічних польових робіт; або проекту забезпечення схоронності вказаним ного об'єкта культурної спадщини; або плану проведення рятувальних археологічних польових робіт, що включають оцінку їх впливу на зазначений об'єкт культурної спадщини і узгоджених з регіональним органом охорони об'єктів культурної спадщини. Документація або розділи документації, що обоснують заходи щодо забезпечення збереження об'єкта культурної спадщини, розробляються в тому випадку, якщо проведення робіт впливає на даний об'єкт культурної спадщини. Вищевказана документація, що обґрунтовує заходи по обидві- Спечені збереження об'єкта культурної спадщини, підлягає державної історико-культурної експертизи.

Якість прибирання та утримання прибережних територій невисоко - присутні місця скупчення сміття і ділянки з недоглянутих озелененням. Вирішити проблему скупчення сміття частково можна за рахунок облаштування майданчиків для пікніків, запит на організацію яких надходить від користувачів територій.

Існують зони

Пасивного відпочинку. Уздовж основних і другорядних шляхів в зонах пасивного відпочинку через кожні 150-300 м слід передбачати місця для сидіння. Для водотоків без можливості організації купання рекомендується облаштування місць для прийняття сонячних ванн - на південному, південно-

східному берегах водотіку - з обмеженим доступом до берегової лінії. Уздовж екологічної стежки у спусків до води в зоні пасивного відпочинку рекомендується облаштування оглядових майданчиків, причалів для рибного лову. Такі причали слід розташовувати на відстані від зони купання для забезпечення тиші, необхідної для рибного лову.

Активного відпочинку. Облаштування зони активного відпочинку у водотоків в природному оточенні може бути рекомендоване як опціонального рішення, реалізація якого цілюобразно лише при високій інтенсивності використання озелененої території, де є водотік. В якості зимового варіанту використання зони активного відпочинку пропонується облаштування крижаної гірки, утвореною природним перепадом рельєфу заплави

В Індустріальних територіях, в свою чергу, наявні принципи розподілу отриманої території на основні, спеціалізовані та додаткові.

Висновок до розділу 2.

Розглянули стратегію розвитку міста Дніпро до 2030 року, прослідкували та зрозуміли вплив об'єктів промислового призначення на формування міста. Сформували типологію деградованих територій та принципи їх відновлення, визначили принципи рекреації та дослідили основи та засади принципів індустріального туризму. Розглянули систему взаємозв'язку соціуму та архітектурної складової

РОЗДІЛ 3.

РЕКРЕАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЙ. ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

3.1. Принципи рекреаційного використання територій

Великі площі промислових територій у великих містах, які втратили свою цінність та наразі не виконують попередні функції у повному складі: ангари, цеха, залізничні шляхи і значні площі промислових територій, що не використовуються за призначенням, знаходяться у занепаді та, додатково, негативно впливають на соціум, перерізаючи «тканину міста», та поглиблюють депресивний стан територій промислових районів. Потребується реновація територій, задля покращення умов існування та взаємозв'язку соціуму. Розвиток потенційної території рекреації, реновація промисловості та зв'язок з соціумом – саме цьому і присвячене дане магістерське дослідження.

Індустріальні території - одна з найважливіших тем для міста Дніпра, та України в цілому. Дніпро – індустріально-промислове місто, довгий час був кластером ракетної та сталеварної промисловості країни, і не зважаючи на це був та залишається обласним центром, містом мільйонником, яке наразі відійшло від глобального промислового виробництва, але через історичне минуле має великі площі занепаду у місцях ґрунтування промисловості, і саме через свої проблемні місця потребує в реорганізації та новій філософії.

Що відбувається наразі з територіями в індустріальних містах? По перше- вони більше не є ефективними, і по друге та найголовніше- страждають люди, занедбані території в місті дуже щільно пов'язані з відчуттям людей, з їх емоціями і т.д. Дніпро є водночас індустріальним містом, а також містом з великим потенціалом до розвитку та використання рекреаційних ресурсів. Почнемо з духу місця. Дух місця водночас змінюється з духом часу, він змінюється в залежності від співіснування людей з територіями та їх взаємовідносин. Дух місця та його ідентифікація, промисловість, архітектура та рекреація оточують нас. В конкретному

випадку ми маємо обидва сценарії, негативного спрямування, через взаємозв'язок вищезазначених факторів, але перспективі використання моделей отримаємо іншу асоціативну історію взаємозв'язку. І якщо з могутністю промисловості все зрозуміло, то що ж відбувається з рекреацією? Завжди є актуальним соціальний та економічний ефект рекреації та туристичної сфери, що дозволяє віднести дану область до суспільних благ, які впливають на фізичний та ментальний стан людей, на психічну рівновагу та індекс щастя тих, що проживають у безпосередній близькості до цих районів. [5] Тому пропонується звернути увагу безпосередньо на зв'язок, архітектури (промислових територій), соціуму, як двом головним перспективним темам. Варто зазначити, що у роботі спиралась на документально завірену «Стратегію Дніпра 2030», основні засади якої також вказують нам на взаємо існування архітектури та соціуму. [6]

До уваги маємо територію промислового району, яка адаптивна до масштабування та впровадження отриманої схеми у майбутньому, уніфікуючи базові принципи. У центрі нашого диспуту є «покинута», «забута» територія. Важливим фактом є те, що територія має свою ідентичність, історію, свій неповторний ареал та свою велич. Через великий масштаб та вплив нам необхідне переосмислення та перезавантаження її.

Для нашого шляху ми обрали цільову аудиторію, попередньо розділивши її на групи за віковим критеріями, а в подальшому створили ланцюг детальних вподобань, відпочинку, поглядів на життя, тощо. Ці складові можуть бути максимально розширені для більш детального аналізу. Паралельно відокремлюємо схему, архітектурно-просторового формату, з чіткими проблемами та колами їх відповідальності, базуючись на принципах архітектурно-просторового утворення, принципах сприйняття міста, та стратегією реновації промислових територій.

Отримавши схему взаємозв'язку соціуму та архітектурної складової – маємо симбіоз та синергію цих двох глобальних матерій, при вирішенні

питань яких ми можемо створити ідеалізовану картинку спільноти, задоволених людей, та вмотивованих до розвитку, росту завдяки середовищу в тому числі. Таким чином ми отримуємо:

- місця для відпочинку та туризму;
- виставкові центри та навчальні лабораторії;
- житло;
- медичні установи, тощо.

Слід зазначити, що завдяки наявності цих складових отримуємо: щасливих людей, сповнених цілей, ментально здорових (науково доведений факт, що ментальне здоров'я тісно пов'язане з фізичним і має вплив на відчуття людей). Вільні території можуть бути багатогранно обладнані, як для вільного проведення часу, так і створені інноваційні хаби, на кшталт «силіконової долини у Дніпрі» через високу технологічність, базуючись на принципах соціорієнтованості.

Принципи:

(Мал.3.1.1.Принципи рекреаційного використання)

Рекреаційного відродження. Рекреація займає значну роль, як компенсація робочого процесу, тому важливо відроджувати рекреаційні

засади та основи задля збереження і території і людських ресурсів, відновлення стану і т.д.

Принцип туристичної ідентифікації. Ідентифікація з давніх давен для людства означала дещо особливе. Ідентифікація це «наш генетичний код», «наша належність», це особливості. І туристична ідентифікація, особливо великих промислових міст має неабиякий вплив на людей, дивлячись на фотографії ми чітко ідентифікуємо місто, людей, епоху, індустрію, образи, спираючись на наше сприйняття і конкретну географію.

Принцип інноваційності території. Інноваційність та інноваційний потенціал містить у собі наукові, проектні та й конструкторські розробки, включно з експериментальними послугами та новими виробництвами через велику територію та так само велику кількість промислових об'єктів маємо відкриті межі для розвитку інноваційних кластерів, новітніх технологій, VR, AR і т.д.

Принцип синергічності території. Промислова територія, визначена в межах нашого дослідження має великий потенціал та у синергії промисловості, існуючих будівель і т.ж в поєднанні сучасного та сталого минулого дає дещо більше ніж просто землю та межі, ми маємо насичену територію як місцями так і точками промисловості, так і надзвичайний ландшафт на рельєф.

(Мал.3.1.2.Особливості та видові точки рекреації на обраній території)

3.2. Планувальні прийоми, щодо рекреаційного використання промислових територій

Варіанти зі «збереження» існуючих функцій промислово-виробничого об'єкта та планування його земельної ділянки заснований на «консервації індустріальної спадщини», виходячи з історико-культурних особливостей даного об'єкту та вимог міжнародних документів, таких, наприклад, як вище згадані «Дублінські принципи – спільні принципи ICOMOS – TICCIH щодо збереження спадщини промислових об'єктів, споруд, зон і ландшафтів» [52]. Прикладами такого «збереження» об'єкту можуть бути «музеї під відкритим небом», які займають велику територію, включають зелені масиви (ліси, поля), водойми та засновані на територіях з великою кількістю пам'яток розвитку промисловості (мости, печі, склади, залізниці, канали тощо). Реальними реалізованими об'єктами таких типів є Пам'ятка індустріальної революції століття «Ущелина Айрон-бридж» (Великобританія), «Екологічний музей Ле Крезе-Монсо-Ле-Мін» (Франція); ділянки занедбаної промислової території, наприклад Нижньо-Тагільського заводу (Росія), використані для створення – «Музею історії техніки уральської чорної металургії» (30 га), які займають не тільки частину території заводу, але й навколишню історичну зону, острів в долині річок Тагілки і Рудянки, греблю заводського ставка та 26 пам'яток індустріальної культури.

Що стосується напрямків адаптації промислових об'єктів під рекреаційну функцію, то вони можуть бути надзвичайно різноманітними: це і «центри сучасного мистецтва та медіа технологій» і «дизайн-заводи», і «музеї транспорту та інженерії», і «театральні комплекси». Всі ці реорганізовані виробничі об'єкти є прикладами модернізації як окремих промислових будівель та їх комплексів, так і територій їх розташування. [4]

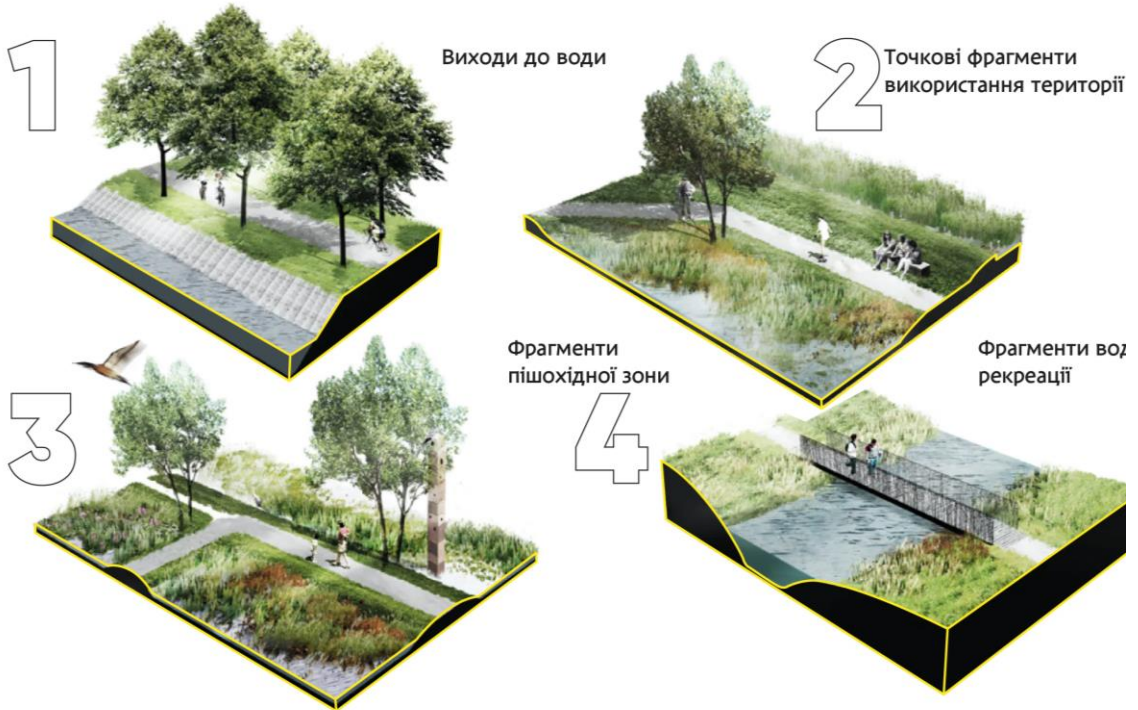
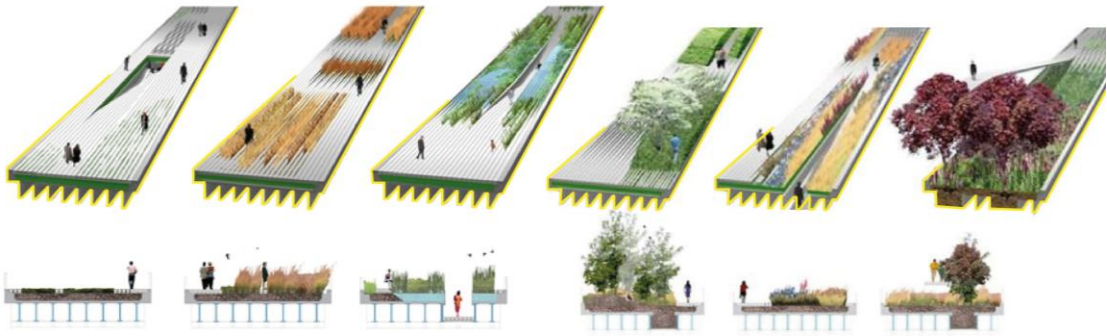
Важливе значення для міст має формування їх «водного фасаду» на основі естетичних архітектурно-композиційних рішень; це стосується об'єктів

рекреаційного використання, які можуть бути створені на ділянках депресивних промислових територіях у процесі їх планувальної реорганізації. Архітектурна композиція – це цілісна система архітектурних форм, що відповідає художнім, функціональним і конструктивно-технологічним вимогам. [7]. На архітектурні характеристики промислових будівель і територій неминуче впливають функціональні умови і особливості підприємств: наявність великих за площею територій, різних за розмірами і висотами будівель і споруд (величезні цехи та господарські споруди), використання великопротітних конструкцій.

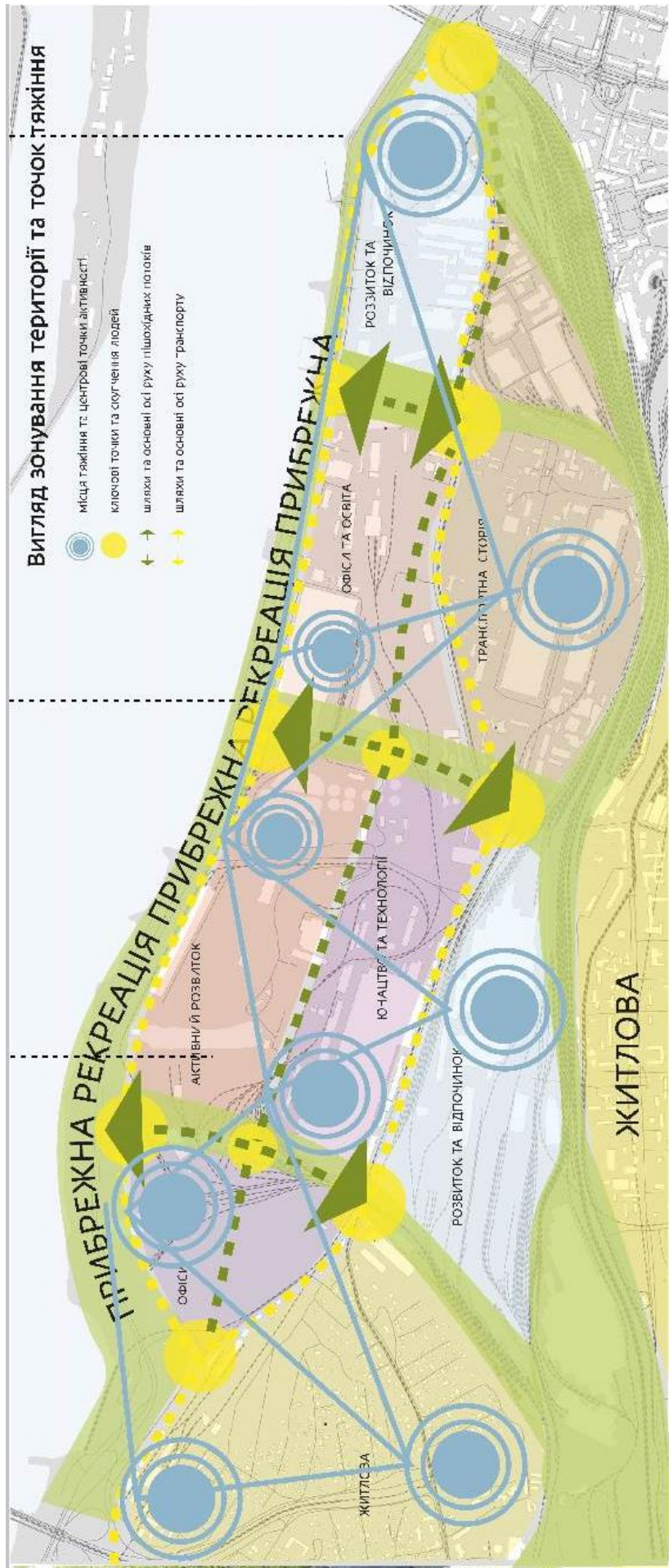
3.3. Апробація результатів та результати дослідження. Готові проектні рішення, зібрані аналітичні данні та схеми функціонально-планувальної структури поєднання рекреації, реновації та соціальної складової. Формування шляху рекреації та реновації завдяки взаємозв'язку з соціологією. Ідеалістична структура та схема впровадження з поєднанням трьох факторів ,зادля покращення рівня життя людей, ґрунтуючись на юридичних та будівельних засадах. Розташування кластерів, інноваційних хабів, міст відпочинку, рекреації, місць загального користування та перехідних зелених ландшафтів від місць приватного використання. Накриття площ достатньою кількістю зелених насаджень та компенсація відсутсті достатньої кількості зелені.

(Мал.3.2.1.Точки сприйняття промислової території)

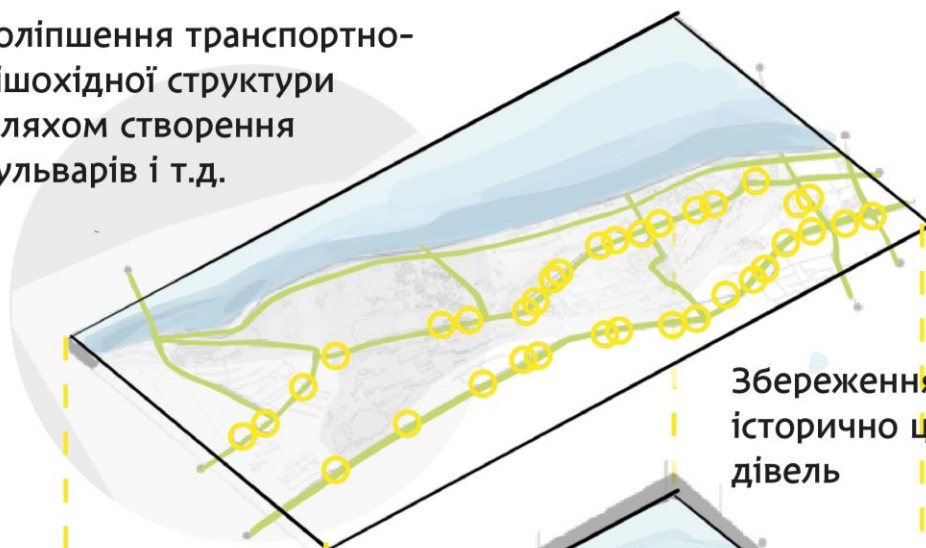

(Мал.3.2.3-3.2.5..Використання залізничних колій, точки сприйняття, профіль спуску до води)

(Мал.3.2.6. Зонувannya території промислового району)

поліпшення транспортно-пішоїдної структури шляхом створення бульварів і т.д.

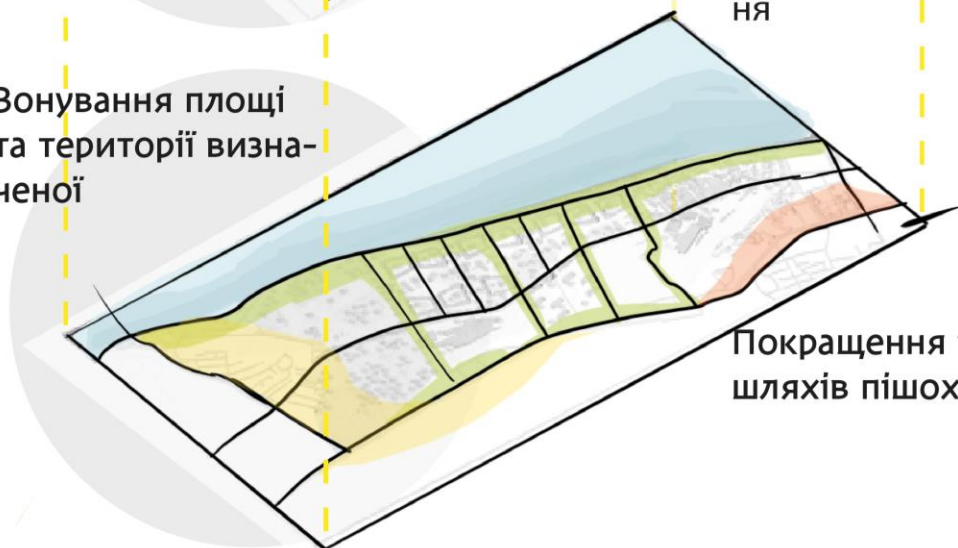
Збереження деяких історично цінних будівель

Створення шляїїв та місць тяжіння

Збереження будівель цехів заводів для загального нового використання

Зонування площі та території визначеної

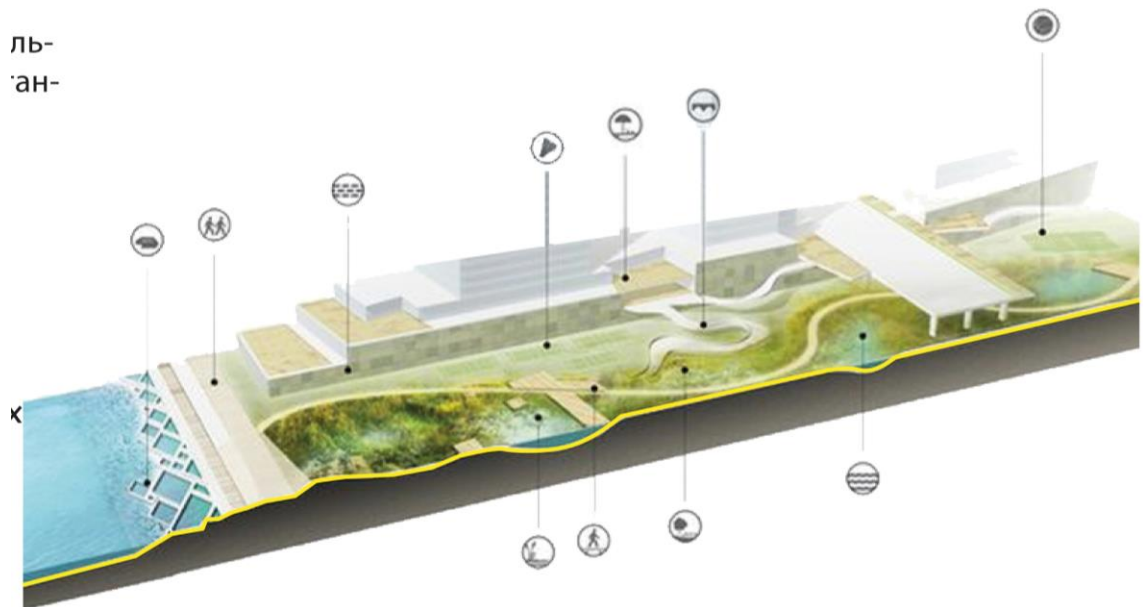
Покращення існуючих шляхів пішоїдних.

(Мал.3.2.7.Вибух-схема зонування та реорганізації території)

Дана територія має у собі невеликий схил і через це можемо зайнятися її оснащенням та оздобленням через ландшафтну пропозицію з виходом до водної рекреації

Найвні виходи до води, ресурси водні місця рекреації та басейни

(Мал.3.2.8.Виходи до води з застосуванням наявного рельєфу)

(Мал.3.2.9.Видові точки сприйняття промислової зони)

Висновки до 3 розділу. Враховуючи отримані показники поглядів людей, захоплень, виявлення конкретної цільової аудиторії, що гіпотетично користується територією, також спрямованості та архітектурного аналізу території. Отримуємо теоретичну, та гіпотетично діючу схему розвитку, реновації території промислових об'єктів, базуючись на принципах соціології задля поліпшення сприйняття людьми як окремої території, так і міста в цілому.. Внаслідок чого оживляємо депресивні території, відновлюємо, рекреаційну та транспортну структуру, створюємо оптимальні умови для симбіозу, взаємозв'язку архітектури та соціальної складової.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ. Розглянувши детально обрану територію промислового району, історичні дані та усі фактори, що мають безпосередній вплив на депресивну територію, індустріальний розвиток та вплив на місто, на соціальну складову приходимо до висновку: Нашу територію варто реорганізувати, повністю розглянути зонування та реструктурувати обрану ділянку. Обов'язковий вплив соціальних факторів та варто спиратися на дані соціальних досліджень, опитаних людей, архітектурних та містобудівних особливостей території, зокрема її розташування у структурі місця, її функціонування, впливу на людей і т.д.

Слід зазначити, що завдяки наявності цих складових отримуємо: щасливих людей, сповнених цілей, ментально здорових (науково доведений факт, що ментальне здоров'я тісно пов'язане з фізичним і має вплив на відчуття людей). Вільні території можуть бути багатогранно обладнані, як для вільного проведення часу, так і створені інноваційні хаби, на кшталт «силіконової долини у Дніпрі» через високу технологічність, базуючись на принципах соціорієнтованості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/37776>
2. https://elar.urfu.ua/bitstream/10995/65866/1/m_th_a.a.chizhova_2018.pdf
3. Smith, P. F., 2001. *Architecture in a climate of change*, Architecture Press, Oxford, U.K.
4. *Genius Loci, Towards a Phenomenology of Architecture* Rizzoli, New York. 1980.
5. *Existence, Space and Architecture* Praeger Publishers, London, 1971
6. *New World Architecture* Princeton Architectural Press, New York, 1988.
7. Оздоровчо-рекреаційні технології : навч. посіб. / [авт. кол.: Л. Я. Чеховська, О. М. Жданова, І. Б. Грибовська та ін.]. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 220 с. – ISBN 617-7336-46-3
8. Міський голова Б. А. Філатов, О. Іваницька, фокус-група розробки стратегії Дніпра 2030
https://dniprorada.gov.ua/upload/editor/prezentaciya_1.pdf
9. АРМА, бывший Московский Газовый завод, г. Москва (01.10.2016). deadokey. URL: <http://yablor.ru/blogs/arma-bivshiy-moskovskiy-gazoviy-zav/5778516>
10. Арт-завод МЕХАНИКА. Иная земля. URL: https://internet-bilet.ua/event-rooms/item.html?room_id=583&name=art-zavod-mehanika-inaya-zemlya Арт-завод ПЛАТФОРМА. URL: <https://artzavodplatforma.com/ru>
11. Баймуратова С. Х. Динамика освоения неудобных территорий в структуре крупного города (на примере города Уфы): автореф. канд. арх.: 18.00.04. МАРХИ. Москва, 2005. 27 с.
12. Білоконь Ю. М. Загальні містобудівні характеристики. Містобудування. Довідник проектувальника. Видання друге, доповнене. За ред. Панченко Т. Ф. Укрархбудінформ. Київ, 2006.
13. Бірюк С. П. Методичні основи реконструкції міських промислових територій: автореф. канд. арх.: 05.23.20. КНУБА. Київ, 2013. 25 с.

14. Благоустройство городских набережных. Методические рекомендации по реализации проектов повышения качества среды моногородов. ООО «КБ Стрелка» URL: <https://strelka.com/ru/home>
15. Богомоллов О. Є. Архітектурно-планувальне формування яхтових комплексів: автореф. канд. арх.: 18.00.02. ОДАБА. Одеса, 2008. 22 с.
16. «Более 125 тысяч детей Одессы будут посещать школы и детсады в новом учебном году» (28.08.2017 17:15:54). Новости. Официальный сайт города Одесса. URL: <http://omr.gov.ua/ru/news/98740/>
17. Бывшие фабрики, бывшие заводы. ТОП-10 примеров промышленной реновации (11 фото). Раздел: Статьи. URL: <https://novate.ru/blogs/250313/22729/> Вельможко А. Застройка Жеваховой горы – за и против, 10 июля 2011. Думская. URL: <http://dumskaya.net/article/Zastrojka-Gevahovoj-gory---za-i-protiv/>
18. Венецианский Арсенал. Новые знания. URL: <http://ru.knowledgr.com/00589810/>
19. Вершинін, В. І. Еволюція архітектури промислових споруд: навчальний посібник. Астропринт. Одеса, 2006. – 152 с.
20. Весь мир как на ладони. Одесские катакомбы. Один из самых запутанных в мире лабиринтов. Статья, 7 декабря 2010, категории: Места, История, др. URL: <http://lifeglobe.net/blogs/details?id=141>
21. ВИНЗАВОД – центр современного искусства. История. URL: <http://www.winzavod.ru/about/history.php>
22. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р., № 213/95-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), Київ, 1995, № 24, ст.189.
23. Водные виды спорта. Спорт и активный отдых. URL: <http://slovakia.travel/ru/chto-videt-i-chem-zanjatsja/sport-i-aktivnyi-otdykh/vodnye-vidy-sporta>
24. Волкова О. Отель Hutten Palast Caravan в Берлине (04.02.2016). Кошкин дом. UL: <http://koffkindom.ru/otel-hutten-palast-caravan-v-berline.htm>

25. Высотный центр Мельбурна. Раздел: Чудеса современной архитектуры (Азия и Австралия). База данных по архитектуре. World Art (Art in all Displays). URL: <http://www.world-art.ru/architecture/architecture.php?id=5928>
26. Газгольдеры в Вене, 23.10.2010, Категории: Архитектура современная, Европа, Рукотворное. URL: <http://omyworld.ru/2541>
27. Гасенко Л. В. Принципи містобудівної організації велоінфраструктури у середніх і великих містах: автореф. канд. арх.: 05.23.20. КНУБА. Київ, 2015. 21 с
28. Домашняя промышленность — статья из Большой советской энциклопедии.
29. Промышленность — статья из Большой советской энциклопедии.
30. Простая капиталистическая кооперация / Савинков В. Н. // Большая советская энциклопедия : [в 30 т.] / гл. ред. А. М. Прохоров. — 3-е изд. — М. : Советская энциклопедия, 1969—1978.
31. *Мануфактура* — статья из Большой советской энциклопедии. С 12-45
32. *Фабрика* — статья из Большой советской энциклопедии. С 140-168
33. *EdwART*. Машиностроение // Краткий географический словарь. — 2008.]]
34. *Павел Васильевич Алюшин*. Принципы и методы инновационного развития промышленности (рус.) // Кандидатская диссертация. — 2005. — С. 20.
35. М'якенька М.В., Мерилова І.О. Принципи рекреаційного використання промислових територій міста, взаємозв'язок соціуму та архітектурної складової
36. М'якенька М.В., Шашкіна Н.І. Мерилова І.О. Basic Principles of recreational use of industrial territories in industrial cities (on the example of the factory district of Dnipro city)